

Verneplan for skog

Høring av forslag om vern av 11 områder

Av Alexandra Abrahamson og Harald Klæbo

Statsforvalteren i Innlandet
Rapport nr. 2 | 2024

Forfattere: Alexandra Abrahamson og Harald Klæbo
Tittel: Verneplan for skog. Høring av forslag om vern av 11 områder.

ISBN: 978-82-8410-039-5

Forsidebildet: Bildet viser utsikt ned mot Lågen fra foreslått utvidelse av Sandbu naturreservat i Sel kommune.
Foto: Asplan Viak

© 2024 Forfatterne

Rapporten er lisensiert under «Creative Commons Navngivelse – Ikke Kommersiell – Del På Samme Vilkår 3.0 Norge»-lisensen som er gjengitt her: <http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/no/>

Oppsummering

I St.meld. nr. 25 (2002-2003) ble frivillig vern av skog trukket fram som en viktig strategi for det framtidige skogvernet i Norge. I gjeldende Norsk handlingsplan for naturmangfold (Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet) legges det opp til en videreføring av det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder vern av offentlig eid skog og frivillig skogvern.

Frivillig vern innebærer at skogeier tilbyr staten vern av egen skog. Formålet med vernet er å bevare forholdsvis urørte skogområder med særlig verdi for biologisk mangfold i form av naturtyper, økosystemer, arter og naturlige økologiske prosesser.

Denne rapporten er et høringsforslag som omfatter følgende 11 skogområder i Innlandet.

1. Utvidelse av Sandbu naturreservat i Sel kommune, ca. 2120 dekar nytt areal.
2. Utvidelse av Sjoa naturreservat i Sel kommune, ca. 50 dekar nytt areal.
3. Utvidelse av Vinstradalen naturreservat i Nord-Fron kommune, ca. 700 dekar nytt areal.
4. Utvidelse av Heggshuselva naturreservat i Østre Toten kommune, ca. 60 dekar nytt areal.
5. Utvidelse av Sulustaddalen naturreservat i Østre Toten kommune, ca. 490 dekar nytt areal.
6. Utvidelse av Gitvola og Nordre Kletten naturreservat i Løten kommune, ca. 4450 dekar nytt areal.
7. Utvidelse av Korpreiret naturreservat i Løten kommune, ca. 140 dekar nytt areal.
8. Raunberget i Vestre Slidre kommune, ca. 260 dekar stort.
9. Baggerudberga i Nordre Land kommune, ca. 690 dekar stort.
10. Snøåsen i Nordre Land kommune, ca. 950 dekar stort.
11. Lushaugen i Gran og Hurdal kommuner, ca. 1860 dekar stort.

Alle områdene er foreslått vernet som naturreservater (§ 37 i naturmangfoldloven). Dette innebærer et strengt vern med forbud mot hogst, fysiske inngrep og motorferdsel. Beiting og tradisjonelt friluftsliv, herunder jakt, fangst, fiske og sanking av bær og matsopp, vil fortsatt være tillatt. I høringsdokumentet inngår en områdebeskrivelse for hvert område, et utkast til verneforskrift tilpasset hvert enkelt område og et forslag til områdeavgrensing.

Statsforvalteren har ansvaret for den felles lokale, regionale og sentrale høringa. Informasjon om denne høringa finnes på vår hjemmeside www.statsforvalteren.no/in. Høringsfristen er satt til **28. april 2024**.

Innhold

Innledning.....	5
Forslag.....	6
Hjemmelsgrunnlag.....	7
Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget.....	8
Andre interesser.....	11
Planstatus	12
Forvaltningsmyndighet	12
Verneplanprosessen.....	13
Saksbehandling	13
Oppstart av verneplanarbeidet.....	15
Oppheving og endring av tidligere vernevedtak	18
Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser	19
Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser	19
Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser	19
Aveining skogvern – skogbruk.....	19
Høring	21
Områdebeskrivelser med forslag til verneforskrift og kart.....	22
Utvidelse av Sandbu naturreservat, Sel kommune	22
Utvidelse av Sjoa naturreservat, Sel kommune.....	33
Utvidelse av Vinstradalen naturreservat, Nord-Fron kommune.....	40
Utvidelse av Heggshuselva naturreservat, Østre Toten kommune	48
Utvidelse av Sulustaddalen naturreservat, Østre Toten kommune.....	55
Utvidelse av Gitvola og Nordre Kletten naturreservat, Løten kommune.....	62
Utvidelse av Korpreiret naturreservat, Løten kommune.....	69
Raunberget, Vestre Slidre kommune	76
Baggerudberga, Nordre Land kommune	84
Snøåsen, Nordre Land kommune.....	93
Lushaugen, Gran og Hurdal kommuner	102

Innledning

Dette verneplanutkastet er et ledd i arbeidet med frivillig vern av skog. Verneplanutkastet er utarbeidet av Statsforvalteren i Innlandet på vegne av Miljødirektoratet. Utkastet blir sendt på høring til lokale, regionale og sentrale høringsinstanser.

Gjennom behandling av «*St.meld. nr. 25 (2002-2003) Regjeringens miljøvernpolitikk og rikets miljøtilstand*», sluttet Stortinget seg til regjeringens innstilling om en kraftig opptrapping av skogvernet i Norge. Stortingsmeldingen trakk opp viktige prinsipper og satsingsområder for en opptrapping av skogvernet, blant annet at et utvidet skogvern skulle følge de faglige anbefalingene fra en evaluering av skogvernet utført av NINA og Skogforsk. I «*St.meld. nr. 14 (2015-2016) Natur for livet*» er det slått fast at det langsiktige arbeidet med skogvern, herunder vern av offentlig eid skog og privat eid skog, skal videreføres gjennom det frivillige skogvernet. I forbindelse med behandling av denne meldingen vedtok Stortinget et mål om vern av 10 % av skogarealet i Norge.

Frivillig vern innebærer at skogeier tilbyr staten vern av egen skog. Miljøvernmyndighetene vurderer tilbudet og iverksetter naturfaglige registreringer for å kartlegge verneverdier. Om det etter en slik registrering vil være aktuelt å fremme et verneforslag for det aktuelle arealet, skal det gjennomføres forhandlinger med grunneier om avgrensing, verneforskrifter og økonomisk erstatning. Når staten og grunneier er kommet til enighet om disse punktene, vil området gjennomgå vanlig saksbehandling i tråd med naturmangfoldloven.

Arealet vernet skog har økt de siste årene, men den totale andelen er fortsatt langt fra målet om 10 % skogvern. Pr. 31. desember 2023 er 5,3 % av skogarealet i Norge vernet. Det er da vernet 4,0 % av den produktive skogen, og 8,5 % av den uproduktive skogen. Det er et nasjonalt miljømål at «*et representativt utvalg av naturtypene i skog skal vernes for kommende generasjoner*». Vern av skog er også viktig for å nå flere av de øvrige miljømålene, herunder at «*utryddingen av truede arter i skog skal være stanset og status for arter i nedgang være forbedret innen 2020*» og at «*mangfold av naturtyper i skog skal tas vare på eller gjenopprettes innenfor sitt naturlige utbredingsområde, og slik at alle stedegne arter forekommer i levedyktige bestander*».

Forslag

Statsforvalteren i Innlandet sender med dette på høring forslag om vern av 11 naturreservater i medhold av naturmangfoldloven (lov om forvaltning av naturens mangfold). Fire av områdene er nye naturreservater, sju av områdene er utvidelse av eksisterende naturreservater. Utvidelsene foreslås som endringer av eksisterende verneforskrifter, unntatt for Sandbu naturreservat som får ny verneforskrift.

Høringen omfatter ca. 11 770 dekar nytt verneareal. Totalt skogareal er 10 420 dekar, og av dette er 8 330 dekar produktiv skog.

Områdene som foreslås vernet er:

1. Utvidelse av Sandbu naturreservat i Sel kommune, Innlandet fylke
2. Utvidelse av Sjoa naturreservat i Sel kommune, Innlandet fylke
3. Utvidelse av Vinstradalen naturreservat i Nord-Fron kommune, Innlandet fylke
4. Utvidelse av Heggshuselva naturreservat i Østre Toten kommune, Innlandet fylke
5. Utvidelse av Sulustaddalen naturreservat i Østre Toten kommune, Innlandet fylke
6. Utvidelse av Gitvola og Nordre Kletten naturreservat i Løten kommune, Innlandet fylke
7. Utvidelse av Korpreiret naturreservat i Løten kommune, Innlandet fylke
8. Raunberget i Vestre Slidre kommune, Innlandet fylke
9. Baggerudberga i Nordre Land kommune, Innlandet fylke
10. Snøåsen i Nordre Land kommune, Innlandet fylke
11. Lushaugen i Gran og Hurdal kommuner, Innlandet fylke og Akershus fylke

Hjemmelsgrunnlag

Områdene foreslås vernet i medhold av naturmangfoldloven § 34 og § 62.

Områdene foreslås vernet som naturreservat, jf. naturmangfoldloven § 37. Vilkåret for å kunne opprette et naturreservat etter naturmangfoldloven § 37 er at arealet enten inneholder truet, sjelden eller sårbar natur, representerer en bestemt naturtype, på annen måte har særlig betydning for biologisk mangfold, utgjør en spesiell geologisk forekomst eller har særskilt naturvitenskaplig verdi.

Naturreservatene skal bidra til bevaringsmålene i naturmangfoldloven § 33, blant annet bokstavene:

- a. (variasjonsbredden av naturtyper og landskap),*
- b. (arter og genetisk mangfold),*
- c. (truet natur og økologiske funksjonsområder for prioriterte arter).*

Verneområdene skal bidra til å oppfylle flere nasjonale mål som:

- Eit representativt utval av norsk natur skal bevarast for kommande generasjonar.*
- Økosystema skal ha god tilstand og levere økosystemtjenester.*
- Ingen trua arter og naturtyper skal utryddast, og utviklinga til truga og nær truga arter og naturtyper skal betras.*

Opprettelse av verneområdene bidrar til å nå internasjonale mål og forpliktelser, bl.a. nedfelt i konvensjonen for biologisk mangfold artikkel 8 om et sammenhengende verneområdenettverk, jf. også naturmangfoldloven § 33 bokstav g.

Ved å verne disse naturområdene mot ulike typer inngrep, gir verneområdene også et positivt bidrag til det nasjonale og internasjonale målet om å stanse tapet av naturmangfold, jf. naturmangfoldloven § 33 bokstav a, b og c.

Områdene vil bidra til å oppfylle det nasjonale målet vedtatt av Stortinget om 10 % vern av skog.

Verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget

De foreslåtte verneområdene inkluderer viktige naturtyper og et stort antall truede og nær truede arter.

Vern av områdene bidrar til å redusere de negative effektene av klimaendringene, gjennom å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske økosystem. De foreslåtte verneområdene har stor variasjon og rikt artsmangfold. Slike områder er robuste mot endringer i klimaet og bidrar til langsiktig bevaring av artsmangfoldet og opprettholdelse av de økosystemtjenester skogen gir.. Vern av områdene vil bidra til langsiktig binding av karbon. Det meste av skogen i denne tilrådingen er gammel barskog, som ifølge rapporten Skogvern som klimatilak (NINA rapport 752) har det største karbonlageret per arealenhet i levende biomasse. Etter figur 1 i den samme rapporten kan den gjennomsnittlige karbonmengden i levende biomasse i skog som blir vernet, estimeres til å være om lag 70 tonn karbon per hektar.

I denne verneplanen er noen av verneverdiene for områdene knyttet til trolig 9 rødlistede naturtyper som vil bidra til å fylle mangler i vernet, samtidig vil de bidra til å bevare trua og nær trua arter.

Opprettelsen av verneområdene er med på å bidra til å sikre et nettverk av viktige leveområder for naturmangfoldet i norske skogøkosystem. I denne verneplanen er verneverdiene for mange av områdene knyttet til stor variasjon i skogtyper som bidrar til å fylle mangler i skogvernet. Kunnskapsgrunnlaget om naturmangfoldet i verneforslag er innhentet i ulike registreringer og kartlegginger som ledd i skogvernarbeidet, blant annet dokumentasjon i Narin - Lokalitetsdatabase for skogområder eller gjennom andre naturtypekartlegginger. Områder som er kartlagt etter Miljødirektoratets nye kartleggingsmetodikk for skogvernområder er også med.

Det fremkommer i beskrivelsen for hvert område hvilket kunnskapsgrunnlag om naturmangfold som ligger til grunn for Statsforvalterens verdivurderinger. Verneverdi kommer fra tidligere skogkartleggingsmetodikk (i Narin-database) som bruker følgende skala: *lokalt verdifullt (*)*, *regionalt verdifullt (**)* og *nasjonalt verdifullt (***)* og *nasjonalt verdifullt og svært viktig (****)*. For bekekløftregistreringene/kalkskogregistreringene (i Narin-databasen) brukes følgende skala: 1 - *lokalt verdifullt/verneverdig*, 2 - *lokalt til regionalt verdifullt/verneverdig*, 3 - *regionalt verdifullt/verneverdig*, 4 - *regionalt til nasjonalt verdifullt/verneverdig*, 5 - *nasjonalt verdifullt/verneverdig* og 6 - *nasjonalt verdifullt og svært viktig/nasjonalt til internasjonalt verneverdig*. Naturtyperegistreringer fra Naturbase er vurdert etter skalaen: A (*svært viktig*), B (*viktig*) og C (*lokalt viktig*) for kartlegging etter DN håndbok 13, eller etter etter skalaen: *svært lav – lav – moderat – høy – svært høy kvalitet* på lokalitetskvalitet for kartlegging etter Miljødirektoratets instruks. Verdien av områder kartlagte etter Miljødirektoratets nye kartleggingsmetodikk for skogvernområder er satt av Statsforvalteren selv, ihht. verdiskalaen for tidligere skogkartleggingsmetodikk.

Område	Kommune	Totalareal (daa)	Areal skog (daa)*	Areal produktiv skog (daa)	Moh.	Verneverdi (kun utvidelse/hele verneområdet)
Sandbu NR utv.	Sel	2123	1875	1875	310-980	***(*)
Sjoa NR utv.	Sel	49	44	44	490-620	-(*)/ 5
Vinstradalen NR utv.	Nord-Fron	697	625	559	320-540	5/6
Heggshuselva NR utv.	Østre Toten	57	57	57	190-270	*/3
Sulustaddalen NR utv.	Østre Toten	490	480	480	590-690	*/**
Gitvola og Nordre Kletten NR utv.	Løten	4446	3686	2376	630-850	*/**
Korpreiret NR utv.	Løten	143	129	129	450-490	*(*)/3
Raunberget	Vestre Slidre	255	255	230	365-480	4
Baggerudberga	Nordre Land	690	675	655	230-430	**
Snøåsen	Nordre Land	952	809	808	680-795	*
Lushaugen	Gran og Hurdal	1863	1550	1500	670-810	**
SUM		11765	10185	8713		

Tallene på skog og produktiv skog kommer fra tilbudet fra staten i erstatningsforhandlingene. Tallene for Lushaugen er fra tilbudet om frivillig vern av skog fra grunneieren, og vil bli oppdatert når tilbud fra staten foreligger. For utvidelsene angis verneverdien først isolert sett for bare utvidelsen, men deretter også sett i sammenheng med eksisterende verneområde.

De viktigste påvirkningsfaktorene på verneverdiene i områdene som foreslås vernet er hogst med tilhørende skogsbilvegbygging, og i noen grad kraftutbygging med nye kraftlinjer. Vern av de foreslåtte områdene skal gjennom bestemmelser om slike tiltak sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til å sikre arealer med viktige vernekvaliteter og bidra til dekning av viktige mangler i skogvernet. Områdene vil bidra til langsiktig og effektiv bevaring av truede naturtyper og levested for at stort antall truede arter, og dermed redusere den samlede belastningen på arter som har risiko for å dø ut.

Verneforskriftene åpner for at flere pågående aktiviteter kan videreføres. Tiltak som isolert sett vurderes å ha liten betydning for verneformålet, kan i sum og over tid medvirke til at verneverdiene forringes. For enkelte aktiviteter vil det derfor i tråd med prinsippene om samlet belastning være restriksjoner, slik at naturverdiene får en økt beskyttelse. Dette er også i tråd med prinsippene om miljøforsvarlige teknikker og lokalisering, samt miljøforringer betaler der hvor det ut fra hensynet til verneverdiene er fastsatt bestemmelser om blant annet ferdsel og infrastrukturtiltak. Ut fra dagens kunnskap om arter og naturtyper i områdene vil de aktivitetene som i henhold til verneforskriftene kan videreføres, med liten grad av sannsynlighet ha vesentlig negativ

innvirkning på disse artene, naturtypene og landskapselementene.
Vernebestemmelsene tillater likevel ikke vesentlige inngrep i områdene.

Statsforvalteren vurderer det slik at vernet med stor grad av sannsynlighet vil føre til en positiv utvikling for artene og naturtypene, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Statsforvalteren anser at kunnskapsgrunnlaget er i tråd med kravet i naturmangfoldloven § 8. Statsforvalteren har ut fra en føre-var-tilnærming i verneforslaget vektlagt muligheten for flere påvirkninger av samme slag, eller en kombinasjon av flere ulike påvirkningsfaktorer (samlet belastning). Det foreligger ellers etter Statsforvalterens oppfatning tilstrekkelig kunnskap om naturmangfoldet, påvirkningsfaktorer og effekten av vernet. Føre-var-prinsippet tillegges derfor ikke ytterligere vekt i denne saken.

For nærmere beskrivelse av verneverdier, påvirkningsfaktorer og effekter av verneforslaget, jf. naturmangfoldloven kapittel II, vises det til omtalen av det enkelte verneområde nedenfor.

Dersom områdene ikke vernes, vil det være andre sektorloversom regulerer arealbruken fremover og som skal ivareta hensynene til biologisk mangfold.

Andre interesser

Kraft og energi

Det går kraftledninger i følgende områder:

- *Utvidelse av Vinstradalen naturreservat*

Følgende områder grenser til kraftledningstrasé:

- *Utvidelse av Sandbu naturreservat*
- *Raunberget (lavspentlinje)*

Følgende områder grenser til regulert vassdrag:

- *Utvidelse av Vinstradalen naturreservat,*
- *Raunberget*

Det er registrert kraftpotensial (digitalt småkraftpotensial) innenfor følgende områder:

- *Utvidelse av Sandbu naturreservat (inntil grensa), utvidelse av Vinstradalen naturreservat*
- *(se ellers spørsmål til NVE under Baggerudberga, under avsnittet om inngrepsstatus og andre interesser)*

Mineral

Det er registrert mineralforekomster innenfor følgende områder:

- *Ingen*

Samiske interesser

Følgende områder som tilrås i denne verneplanen ligger innenfor reinbeitedistrikt:

- *Ingen*

Planstatus

Alt areal i denne verneplanen er avsatt som LNFR i gjeldende kommuneplaner, med unntak for en del av utvidelsen av Heggshuselva naturreservat som er avsatt som Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone – formål «Natur og friluftsliv».

Forvaltningsmyndighet

Aktuelle kommuner skal gjennom høringsprosessen gi tilbakemelding på om de ønsker å få tildelt forvaltningsmyndighet for nye verneområder i tråd med gjeldene politikk på området. Forvaltningsmyndigheten fastsettes gjennom forskriften når områder vedtas vernet.

Vedlagt er brev fra Miljødirektoratet datert 4. desember 2014 som beskriver betingelsene for tildeling av forvaltningsmyndighet for verneområder til kommunene. Kommunene må blant annet ha kapasitet og kompetanse til oppgaven. Hvis en kommune takker ja til å være forvaltningsmyndighet, må den påta seg å forvalte alle verneområder i kommunen unntatt områder som er delt mellom flere kommuner, er Ramsarområder eller forvaltes av verneområdestyrer.

I Innlandet har per dags dato følgende åtte kommuner forvaltningsansvar for mindre verneområder:

- Dovre
- Lom
- Vågå
- Ringebu
- Gjøvik
- Tolga
- Alvdal
- Elverum

Verneplanprosessen

Saksbehandling

Opprettelse av verneområder etter naturmangfoldloven § 37 skal følge bestemmelser om saksbehandling i lovens §§ 41 til 43. Videre gir rundskriv T-3/99 fra Miljøverndepartementet (nå Klima- og miljødepartementet) retningslinjer for saksbehandlingen. Saksbehandlingsreglene skal sikre at verneforslagene blir grundig utredet, og at de som berøres og andre interesserte skal få fremmet sine synspunkter. Statsforvalteren har i verneprosessen lagt vekt på samarbeid og dialog med grunneiere, rettighetshavere, organisasjoner og kommuner. Særlig tett har samarbeidet vært med Glommen Mjøsen Skog SA og Viken Skog SA.

Vern av skog foregår nå hovedsakelig gjennom ordningen med frivillig vern. Dette innebærer at det er grunneier/rettighetshaver som fremmer et tilbud til vernemyndighetene om vern av et område. Statsforvalteren gir melding om aksept for tilbudet. Det gjennomføres naturfaglige registreringer av det tilbudte område for å klargjøre at området har naturfaglige kvaliteter som kvalifiserer for vern etter naturmangfoldloven. Etter at en slik dokumentasjon foreligger, gjennomføres forhandlinger mellom grunneier/rettighetshaver og staten, og det inngås en avtale som omfatter grenser, verneforskrifter og erstatning. Etter at det er inngått avtale eller mens forhandlingene pågår, starter de formelle verneprosessene etter naturmangfoldlovens bestemmelser. Alle områdene i denne verneplanen er behandlet etter ordningen med frivillig vern. For de fleste områdene som nå går på høring er erstatningsforhandlingene ferdige og avtaler er inngått eller ligger klare for signering. For enkelte områder er ikke erstatningsforhandlingene ferdige ennå, men det er gitt klarsignal fra grunneierne om å sende områdene på høring.

Grunneiere, rettighetshavere, kommuner og andre skal gis anledning til å komme med merknader til et verneplanarbeid før et verneforslag utformes. Det er derfor tidligere meldt oppstart av påtenkt verneforslag etter naturmangfoldloven § 42, se oppsummering nedenfor. Foreliggende høringsforslag er utarbeidet på bakgrunn av drøftinger og forhandlinger med grunneierne og evt. andre rettighetshavere, samt øvrige mottatte innspill fra blant annet oppstartmeldingene og de naturfaglige registreringene. Følgende tabell viser når tilbudene er kommet inn, og når områdene har hatt oppstart:

Navn	Tilbud*	Oppstart
Sandbu NR utv.	11.08.2020	15.01.2024
Sjoa NR utv.	13.06.2022	15.01.2024
Vinstradalen NR utv.	25.03.2021	15.01.2024
Heggshuselva NR utv.	05.07.2021	15.01.2024
Sulustaddalen NR utv.	20.02.2019	15.01.2024
Gitvola og Nordre Kletten NR utv.	21.10.2020	15.01.2024
Korpreiret NR utv.	21.10.2020	15.01.2024
Raunberget	17.08.2020	29.10.2021
Baggerudberga	08.05.2020	29.10.2021
Snøåsen	06.04.2020	29.10.2021
Lushaugen	18.12.2018	29.10.2021

*Datoen angir når første tilbudet for området forelå. Deretter kan ytterligere tilbud ha kommet inn.

I henhold til § 43 i naturmangfoldloven, jf. forvaltningsloven § 37, skal et verneforslag sendes på høring. Høringsforslaget skal beskrive området forslaget omfatter, herunder avgrensning, verneformål og verneverdier, samt andre verdier enn naturverdier og de følgende forslaget antas å få. Statsforvalteren har ansvaret for denne felles lokale og sentrale høringa.

I naturreservatene vil hele økosystemet bli fredet, det vil si alle planter og dyr og de økologiske prosessene i området. Alle inngrep i området vil i utgangspunktet være forbudt inkludert skogsdrift og motorferdsel. Beiting, jakt, fiske og sanking av bær og sopp vil fortsatt være tillatt. Verneforskriftene og vernegrensene kan eventuelt tilpasses ytterligere etter høring. Det er derfor viktig at høringsinstansene ser på både verneforskriften og vernegrensen for det enkelte område.

Etter høring blir mottatte uttalelser oppsummert og vurdert, og eventuelle endringer av verneforslagene foretas. Deretter sender Statsforvalteren verneplanen med sin tilråding til Miljødirektoratet som så gir sin tilråding til Klima- og miljødepartementet (KLD). KLD gjennomgår direktoratets anbefaling og legger endelig forslag til verneplan fram for Regjeringen. Vernevedtak fattes som kongelig resolusjon i statsråd. Alle uttalelser vil bli lagt ved saken helt til sluttbehandlingen i Regjeringen.

Oppstart av verneplanarbeidet

Områdene som nå er på høring har hatt to ulike oppstarter, se tabell over.

I oppstarten av januar 2024 for utvidelse av Sandbu, Vinstradalen, Heggshuselva, Sjoa, Gitvola og Nordre Kletten, Korpreiret og Sulustaddalen naturreservater ga ti parter innspill. Disse er Bane NOR, Direktoratet for mineralforvaltning, Fjellnett AS, Hafslund Eco Vannkraft, Kommunal- og distriktsdepartementet, Landbruksdirektoratet, Norges vassdrags- og energidirektorat (NVE), Språkrådet, Statens vegvesen og Vevig.

Oppstarten av oktober 2021 for vern for Raunberget, Lushaugen, Baggerudberga og Snøåsen ble kunngjort sammen med flere andre områder. Seksten av innspillene som kom inn berører de fire aktuelle områdene, enten generelt eller spesielt. Disse er Bane NOR, Direktoratet for mineralforvaltning, Foreningen til Bægnavassdragets regulering, Forsvarsbygg, Glitre Energi, Griug, Innlandet fylkeskommune, Landbruksdirektoratet, Nordre Land kommune, Norsk Bergindustri, Norsk friluftsliv inkl. vedlegg fra Norges Orienteringsforbund, NVE, Språkrådet og Statnett.

Samtlige uttalelser til oppstart er vedlagt denne høringen.

Sammendrag av innspill til oppstartsmeldingene med Statsforvalterens kommentarer

Her følger generelle innspill til oppstartsmeldingene. Innspill som gjelder de enkelte områdene er omtalt under beskrivelsen av disse nedenfor.

Ingen av verneområdene i denne høringen berører **Bane NORs** interesser.

Direktoratet for mineralforvaltning har uttalt seg til begge oppstartsvarslene, og kan ikke se at det foreslåtte vernet kan få følger for registrerte forekomster av mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift.

Forsvarsbygg ser ingen konflikter med verneområdene som var på oppstart i 2021 (har ikke uttalt seg til oppstarten i 2024), men ber om at unntaket for militær operativ virksomhet og unntaket for avgang og landing med Forsvarets luftfartøy inntas i forskriftstekstene for alle områder.

Statsforvalterens kommentar: Nevnte bestemmelser er med i verneforskriften for alle områdene.

Innlandet fylkeskommune uttalte i oppstarten i 2021 at de støttet verneforslaget, og at dette ikke er til hinder for tradisjonell jakt, fiske og friluftsliv inkl. bestemmelser om uttransport av felt storvilt og oppsetting av midlertidige jakttårn. De påpeker videre at det må åpnes for skjøtsels og tilretteleggingstiltak av kulturminner i bestemmelsene, og at det i ferdselsbestemmelsene må nevnes spesielt hensyn til kulturminner.

Statsforvalterens kommentar: De generelle bestemmelsene som nevnes er med i alle verneforskriftene da de er en del av gjeldende mal for verneforskrifter.

Kommunal- og distriktsdepartementet viser til pågående særlovjennomgang med mål om at oppgaver til kommuner og fylkeskommuner skal framgå direkte av lover eller forskrifter. I høringsnotatet til denne gjennomgangen vurderer Klima- og miljødepartementet det som hensiktsmessig at fastsetting av forvaltningsmyndighet for verneområder framover, så langt råd er, skjer i forbindelse med verneprosessene.

Statsforvalterens kommentar: Det er avklart mellom kommunal- og distriktsdepartementet og Klima- og miljødepartementet av det gjennom verneprosessen skal utredes om kommunene ønsker forvaltningsansvaret for de foreslåtte verneområdene. Dette er også tatt inn i gjeldende mal for verneforskrifter, jf. verneforskriftene § 11. Kommunene er derfor gjort oppmerksom på dette spesielt i høringsbrevet. Kommunene har også tidligere hatt muligheten til å ha forvaltningsansvaret for de mindre verneområdene, og de samme forutsetningene som tidligere gjelder fortsatt. Forutsetningene er spesifisert i brev datert 04.12.2014 fra Miljødirektoratet. Dette brevet legges ved denne høringen som informasjon til kommunene.

Landbruksdirektoratet har uttalt seg til begge oppstartsmeldingene, og uttalelsene har likelydende tekst. De ber om at det av høringsdokumentene må komme frem hvordan områdene brukes i landbrukssammenheng, og at hensynet til dette må ivaretas i verneforskriftene.

Statsforvalterens kommentar: Der hvor det finnes andre landbruksinteresser enn skogbruk i områdene er dette nevnt spesielt. Det er også tatt inn bestemmelser i verneforskriftene som gjør at kjent landbruksvirksomhet skal kunne foregå som vanlig.

NVE har flere merknader til områdene som gikk på oppstart i både 2021 og 2024. Disse er omtalt under enkeltområdene det gjelder. De hadde ingen kommentarer til utvidelsene av Heggshuselva, Sjoa, Korpreiret og Gitvola og Nordre Kletten naturreservater samt områdene Lushaugen, Baggerudberga og Snøåsen, men ber spesielt at Elvia AS og Fjellnett AS ser nærmere på verneforslaget da NVE ikke har full oversikt over nettkomponenter og -planer, spesielt på lavere spenningsnivå.

Norsk Bergindustri anmoder oss om å undersøke berggrunnen før endelig vernevedtak fattes, for ikke å hemme framtidig næringsutvikling i eller i tilknytning til det foreslåtte verneområdet.

Statsforvalterens kommentar: Vi har i utarbeidelsen av verneforslagene benyttet seg av informasjon om mineralske ressurser som ligger tilgjengelig i åpne kartløsninger. Statsforvalteren viser dessuten til at hensynet til mineralressurser blir ivarettatt i vernesaker på vanlig måte i slike saker, og på tilsvarende måte som andre samfunnsinteresser, gjennom de offentlige høringsprosessene slik disse er lovpålagt i naturmangfoldloven, forvaltningsloven og utredningsinstruksen. Statsforvalteren har i forbindelse med verneprosessen sendt melding om oppstart til de høringsinstanser som antas å kunne ha

spesielle interesser å ivareta innenfor de aktuelle områdene, herunder Norsk Bergindustri. Uttalelsen fra Direktoratet for mineralforvaltning bekrefter at det ikke er kjent mineralske ressurser, bergrettigheter eller masseuttak i drift i de aktuelle områdene.

Norsk Friluftsliv ber i uttalelse til oppstarten i 2021 om et møte med Miljødirektoratet om hvordan dagens verneforskrifter utformes. De har flere konkrete forslag til endringer i forskriftsmalen, som de mener skal inn i dagens verneforskrifter.

Statsforvalterens kommentarer: Statsforvalteren forholder seg til de nyeste forskriftsmalene for verneområder som er utarbeidet av Miljødirektoratet. Dersom Miljødirektoratet beslutter å endre malene, vil Statsforvalteren tilpasse seg dette. Det er oss bekjent ikke foretatt endringer i malene basert på Norsk Friluftslivs anbefalinger, men dersom Miljødirektoratet mener at malene bør endres, vil vi forholde oss til dette. Inntil videre utarbeider vi verneforskrifter etter gjeldende maler.

Norges Orienteringsforbund ønsker at orientering tillates i fremtidige verneområder.

Statsforvalterens kommentar: Som nevnt tidligere forholder vi oss til de nyeste forskriftsmalene for verneområder som er utarbeidet av Miljødirektoratet. Dersom Miljødirektoratet beslutter å endre malene, vil Statsforvalteren tilpasse seg dette. Inntil videre utarbeider vi verneforskrifter etter gjeldende maler.

Språkrådet har uttalt seg til begge oppstartsvarslene, og har ingen merknader til navn på områdene i denne høringen.

Statens Vegvesen har uttalt seg til oppstarten i 2024, og har ingen merknader til forslaget.

Statnett uttalte seg til oppstarten i 2021, og fordi de ikke har transmissjonsnettanlegg som blir berørt av planene har de ingen merknader.

Oppheving og endring av tidligere vernevedtak

Sju av de elleve områdene i denne høringen er utvidelser av eksisterende naturreservater. Her foreslås gjeldende verneforskrifter oppdatert til gjeldende mal for verneforskrifter, og endret i tråd med foreslåtte utvidelser. Endringene i eksisterende verneforskrifter er markert med spor endringer. Unntaket er for Sandbu naturreservat der gjeldende verneforskrift er helt annerledes fra ny mal slik at endringer ikke markeres (men gjeldende verneforskrift er vedlagt).

Følgende vernevedtak foreslås opphevet som følge av denne verneplanen:

1. Forskrift 4. september 1981 nr. 4757 om vern av Sandbu naturreservat i Sel kommune, Oppland.
2. Forskrift 14. desember 2018 nr. 1948 om vern av Sjoa naturreservat, Sel kommune, Innlandet.
3. Forskrift 22. juni 2018 nr. 965 om vern av Vinstradalen naturreservat, Nord-Fron kommune, Innlandet.
4. Forskrift 27. november 2020 nr. 2534 om vern av Heggshuselva naturreservat, Østre Toten kommune, Innlandet.
5. Forskrift 2. november 2022 nr. 211 om vern av Sulustaddalen naturreservat, Østre Toten kommune, Oppland.
6. Forskrift 21. juni 2019 nr. 831 om vern av Gitvola og Nordre Kletten naturreservat, Åmot kommune, Hedmark.
7. Forskrift 25. november 2016 nr. 1379 om vern av Korpreiret naturreservat, Elverum kommune, Hedmark.

Forvaltning, økonomiske og administrative konsekvenser

Vurdering av samfunnsnytte og samfunnsøkonomiske konsekvenser

Områdene er i kommunenes arealplaner i all hovedsak avsatt til Landbruks-, natur-, friluftsliv- og reindriftsområder (LNFR-områder), og noe til Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone – formål «Natur og friluftsliv». Kartlegginger av områdenes naturverdier er gjennomført som del av verneplanprosessen. I noen tilfeller er eksisterende data brukt som utgangspunkt for vurdering av verneverdi. Bruksinteresser er klarlagt gjennom høring av verneforslag og annen kontakt med berørte parter.

Vernet vil begrense de fremtidige mulighetene for bl.a. skogbruk, jordbruk, mineralutvinning regulering av vassdrag, nedbygging og annen omdisponering fra natur til andre formål. Det er ellers i verneplanprosessen lagt vekt på å imøtekomme andre interesser gjennom avgrensning og forskriftsutforming.

Statsforvalteren mener at verneforslaget slik det nå foreligger har små negative konsekvenser. Samlet sett vurderer Statsforvalteren det slik at de samfunnsøkonomiske konsekvensene av vernet vil være positive på sikt. Forslaget vil sikre natur som har en positiv samfunnsnytte, selv om denne ikke kan verdsettes. Forslaget vil samtidig bidra til oppfyllelse av nasjonale og internasjonale forpliktelser om å ivareta naturmangfoldet. Verneforslagene vil også sikre viktige områder for friluftsliv.

Forvaltningsmessige og budsjettmessige konsekvenser

De største kostnadene som følge av etableringen av verneområdene vil være utgifter til forvaltning og skjøtselstiltak for å opprettholde verneverdiene. I tillegg vil det kunne være behov for å restaurere natur i noen få av områdene. Slike restaureringsareal finnes framfor alt i utvidelsen av Sulustaddalen naturreservat og Raunberget der noe av skogen kan kreve tynning, og i Snøåsen der noe av rikmyra er grøftet.

Avveining skogvern – skogbruk

Miljødirektoratet og Landbruksdirektoratet fikk den 1. juli 2020 i oppdrag fra Klima- og miljødepartementet og Landbruks- og matdepartementet å utrede forvaltningstiltak knyttet til skogvern og konsekvenser for avirkingen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet. I rapport M-2007-2021 har direktoratene foreslått retningslinjer for avveininger.

I oppdrag fra Klima- og miljødepartementet datert 8.11.2021 ba Klima- og miljødepartementet om at forslaget iverksettes, med noen mindre justeringer. For privateid skog skal forslaget iverksettes for områder der det mottas tilbud etter 1. februar 2022, og ved vern av offentlig eid grunn for områder der det meldes oppstart fra og med samme dato.

Ti av områdene som omfattes av denne verneplanen er tilbudt for frivillig vern av grunneiere før 1. februar 2022. De omfattes derfor ikke av oppdraget fra Klima- og miljødepartementet. Kun tilbudet for utvidelse av Sjoa naturreservat er kommet inn etter denne datoen. I Statsforvalterens tilråding vil vi ha vurdert ferdig dette arealet etter gjeldende metodikk for avveining skogvern og skogbruk. Arealet er vurdert å ha mindre betydning for tømmertilgangen, mens Sjoa naturreservat har nasjonalt viktige naturverdier.

Høring

Verneforslagene sendes med dette på høring. Alle som måtte ønske det, kan komme med innspill og merknader til forslagene. Statsforvalteren ber spesielt om synspunkter på følgende:

- Eventuelle konflikter med andre interesser. Vi ber om at eventuelle konflikter beskrives mest mulig konkret, for eksempel hvilken del av området det særlig er knyttet konflikt til, og hvilke justeringer av bestemmelser i verneforskriften og vernegrenser som vil være nødvendig for å løse eller redusere konflikten.
- Avgrensing av de aktuelle områdene.
- Synspunkter på verneforskriften og eventuelle merknader til spesielle forhold i det enkelte område. Også her ber vi om mest mulig konkrete opplysninger og forslag til mulige løsninger.
- Om det er behov for skjøtsel og tiltak, samt innspill til forvaltningen av områdene.
- Eventuelle feil i høringsutkastet.

Frist for å avgi uttalelse settes til **28. april 2024**. Dere finner alle høringsdokumenter på vår hjemmeside www.statsforvalteren.no/Innlandet i tillegg til at alle avgrensinger er tilgjengelige i databasen Naturbase: www.kart.naturbase.no.

Eventuelle uttalelser sendes:

Statsforvalteren i Innlandet,

Postboks 987,

2604 Lillehammer

eller på e-post til: sfinpost@statsforvalteren.no.

Områdebeskrivelser med forslag til verneforskrift og kart

Utvidelse av Sandbu naturreservat, Sel kommune

Verneverdi: ***(*) (nasjonalt verdifullt, nært nasjonalt verdifullt og svært viktig)

Totalareal: 2123 dekar

Areal skog: 1875 dekar

Areal produktiv skog: 1875 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 20 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en lite påvirket naturskog med bl.a. biologisk gammel furuskog med betydelig brannhistorikk og med stort spenn i naturvariasjon med en meget spesiell og sjelden utforming av edellauvskog bestående av en rik høgstaude-lågurt-almeskog i naturskogtilstand i tillegg til kalkrike bergvegger, bekkekløfter, rik gråor-heggeskog og heterogen rik blandingskog som stedvis er gammel og har mye død ved, samt lågurtfuruskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for truede og sårbare arter innenfor mange artsgrupper, særlig bergveggsarter av lav og karplanter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Verneformål i eksisterende naturreservat

Formålet med fredningen er å bevare en montan utforming av gråor-heggeskog med en plantegeografisk interessant forekomst av alm.

Utvidelsen av Sandbu naturreservat ligger på vestsiden av Gudbrandsdalen i ei lise ved Sandbu, ca. fem kilometer sør for Otta. Eksisterende edelløvsrskogreservat ligger sentralt i området. Området er hovedsakelig østvendt, med stor topografisk variasjon i form av stort høydespenn (310-980 moh.), stort innslag av bratte bergvegger og skrenter, bekkekløfter med variasjon i eksposisjon. I øvre deler er det også noe slakere terreng opp mot tregrensa. Hoveddelen ligger i mellomboreal og nordboreal vegetasjonsone, men nedre del av lia har sørborealt preg (ca. 10%). Vegetasjonsseksjon er i overgangen mellom svakt oseanisk til svakt kontinental seksjon. Treslagsfordelinga er stor selv om edelløvtrær (alm) er svakt representert utenfor eksisterende naturreservat. Ca. 65 % av

skogen har middels bonitet, 25 % lav bonitet og resten høy bonitet. Ca. 65 % er i hogstklasse 5, 30 % i hogstklasse 4, og resten i hogstklasse 3 og 2.

Arealet er kartlagt i 2021 etter både ny metode med NiN-skogkartlegging, men samtidig også beskrevet etter den tidligere metoden for kartlegging av skog. De bratteste og mest rasfarlige områdene er ikke besøkt, og det kan antas at det her kan finnes ytterligere forekomster av særlig den spesielle lavfloraen i området enn det som nå er registrert.

Området et stort spenn i naturvariasjon, er lite påvirket i nyere tid og har et høyt artsmangfold med trua og nær trua arter innen mange artsgrupper. Området består av en blanding av en til stor del rike skogtyper med både lauv, gran og furu. Området er dominert av eldre og gammel skog som generelt er lite påvirket av nyere inngrep. Det finnes et stort artsmangfold knytta til bekkekløfter med tilhørende skog og berg med høy, stabil luftfuktighet og ansamlinger av fuktige læger, og bergvegger av ulik eksposisjon i bratte lisider. Noen kravfulle arter er også funnet i gammel furuskog, delvis med brannhistorikk. Det meste av høyereleggende områdene med i hovedsak fjellbjørk er i seg selve lite interessante når det gjelder naturtyper og arter. Statsforvalteren har likevel valgt å ta også dette med for å øke variasjonen i området med hele spennet av skog fra Lågen opp til fjellet, og som vil kunne fungere som et økologisk krabbefelt for skogen lenger ned i lia ved et varmere klima.

Det samla artsmangfoldet for området høyt, med rødlistearter i mange artsgrupper og som har tilknytning til flere ulike skog- og bergveggmiljøer. Totalt 34 rødlistearter (4 EN, 9 VU, 20 NT, 1 DD i hht. Rødlista for arter 2021) er påvist. Disse fordeler seg på 1 bille, 8 karplanter som for eksempel dalfiol (VU), 16 lav som for eksempel elfenbenslav (EN), trollpraktlav (EN), tussepraktlav (VU) og lys brannstubbeklav (VU), 4 moser som for eksempel hjelmragg (EN), råtetvebladmose (EN) og svøpfellmose (VU) samt 5 sopper som for eksempel nordlig aniskjuka (VU). Den prioriterte arten elfenbenslav er registrert på seks substratenheter (blokk/bergvegg/tre). Arealet ligger innenfor distriktet «Midt-Gudbrandsdalen på strekningen fra Vinstra til Nord-Sel og Ottadalen opp til Vågåvatnet» og er kjerneregion for arten i nordvest-Europa med de klart største populasjonene. Noe areal (5-15 dekar) av den rødlista naturtypen høystaudegranskog (NT) finnes trolig. Nord i området er det gjennom kalkskogkartleggingen i 2018 også kartlagt lågurtfurusog etter DN håndbok 13, der vi antar at deler av arealet kan være rødlistet etter gjeldende rødliste for naturtyper.

Området vurderes nær opp mot høyeste verdi, dvs. nasjonalt verdifullt og svært viktig (***), både sett i sammenheng med eksisterende naturreservat og isolert sett. Med ny kartleggingsmetode har dette området fått verneindeks 4,92. Dette skulle tilsi ca. regional verdi. Statsforvalteren vil anta at skogtypene i området er sammensatt av mange forskjellige strukturelementer av høy kvalitet, men i moderate mengder under metodikkens inngangsverdier slik at disse strukturelementene ikke telles med i indeksen. Artsinventaret, kartleggers beskrivelse av området samt den parallelle vurderingen etter den tidligere kartleggingsmetodikken tilsier at området har betydelig høyere verdi enn regional, og dette har blitt vesentlig vektlagt i vår vurdering av området.

Av generelle mangler i skogvernet finnes biologisk gammel skog samt noe lavlandsskog. Av regionale mangler finnes bekkekløfter, gammel granskog og rik blandingskog i lavlandet, og betydelige forekomster av rødlistet lav. Utvidelsen av Sandbu naturreservat vil fylle ut det økologiske nettverket av allerede eksisterende skogreservater med tilsvarende naturtyper i regionen som for eksempel Koloberget, Kjøremslia og Hånåhoppet naturreservater. Det jobbes også med å få frem flere tilbud med frivillig vern av skog med tilsvarende egenskaper.

Inngrepsstatus og andre interesser

Traktorveger er avmerka på vernekartet. Det finnes også andre gamle ferdelsveger og stier i området uten at disse er merka etter vår kjentskap. Deler av en gammel ferdelsvei som går opp midt i lia er bygget opp med en fin gammel tørrmur. Det ligger et gammelt kvernhus nordøst i området.

Inntil verneområdet går det to kraftlinjer, se sammendraget av oppstart nedenfor.

Planstatus

LNFR

Status avtale

Erstatningsforhandling ferdig. Avtale klar for signering.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

NVE ber om at **Fjellnett AS** uttaler seg om eksisterende og fremtidige prosjekter hvis det trengs bestemmelser om oppgradering og fornyelse av kraftlinjene som ligger inntil området, da slike bestemmelser ellers ikke tas inn for linjer inntil verneområder. Det foreslåtte vernet grenser til 22 kV- og 72 kV-høyspentlinjer. Fjellnett har bedt Statsforvalteren om å inkludere standardbestemmelser for energi- og kraftanlegg i verneforskriften samt at det blir tatt inn bestemmelse i verneforskriften knyttet til drift og vedlikehold, oppgradering og fornyelse av nettanlegget. De lister opp flere av disse bestemmelsene, med en kommentar om at bestemmelsen under § 7 som lyder «oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4» også gjelder nye kraftlinjer.

Statsforvalterens kommentar: Verneforskriften er oppdatert etter siste mal for verneforskrifter for områder der kraftlinjer ligger inntil grensa. Malen bygger på en sentral enighet mellom energi- og miljømyndighetene. Grensa for verneområdet ligger i kanten av ryddebeltet slik det er i dag. Det er tatt inn bestemmelser som hjemler drift og vedlikehold samt istandsetting ved akutt utfall eller fare for akutt utfall på ledningene i § 4 (dvs. trenger ikke dispensasjon). Dette hjemler nødvendig sikringshogst innenfor vernegrensa. I § 6 er det direkte hjemmel til å bruke motorisert kjøretøy i akutte situasjoner, samt etter søknad i § 7 for planlagt sikringshogst. Bestemmelser om oppgradering og fornyelse av kraftledninger tas kun inn i verneforskrifter når ledningene krysser gjennom verneområder, med mindre spesielle forhold for inntilliggende anlegg tilsier at slike tiltak ikke kan legges utenfor vernegrensa. Vi ber om at

Fjellnett AS i høringen beskriver mer konkret hvis det ikke vil være mulig å oppgradere og fornye nettet utenfor det foreslåtte verneområdet. Oppgradering og fornyelse, herunder utvidet ryddebelte eller nye linjetraseer, må ellers søkes lagt utenfor vernegrensa.

NVE påpeker videre at det inntil det foreslåtte verneområdet ligger et digitalt kartlagt vannkraftpotensial i Melemsåi. Potensialet utgjør 1,77 GW/år til en pris på 5,1 NOK/GWh (2023-prisnivå). Dette kan være et lønnsomt prosjekt. NVE ber statsforvalteren om å orientere grunneieren om potensialet i dette området. Se ellers kommentar sammen med Fjellnett AS over om inntilliggende ledninger.

Statsforvalterens kommentar: Grensa for verneområdet er sammenfallende med den tilbudte eiendommen, dvs. i kanten av Melemsåi. Det betyr at selve vannstrengen ikke er med i verneområdet. Ut fra NVE Atlas tolker vi det slik at ved en utbygging her vil både inntak og uttak kunne ligge utenfor vernegrensa. Vernet vil dermed ikke legger hindringer for nødvendige, fysiske energianlegg. Påvirkningen på verneområdet vil være begrenset til at inntilliggende vannstreng da blir borte ved en utbygging. Avveining mellom hensyn til energibehov og naturmangfold kan dermed tas ifm. konsesjonsbehandlingen etter energiloven ved en søknad om utbygging. Begge sider av elva er i 2018 registrert gjennom kalkskogkartleggingen som en mosaikk av kalkskog og lågurtfuruskog, og arealet antas derfor å inneholde rødlistede naturtyper. Det er også registrert funn av den prioriterte arten elfenbenslav, og andre rødlistede arter, på begge sider av elva. I kartlegginga ifm. det tilbudte vernet beskrives slike verneverdier inntil elva å være avhengige av fukt. Status som naturreservat vil kunne styrke vektingen av naturmangfold kontra energibehov, men vi mener likevel at vernet ikke vil være avgjørende for om en fremtidig konsesjonssøknad blir avslått eller innvilget. Vi ber NVE uttale seg til dette i høringen.

Forslag til verneforskrift

Forskrift om vern av Sandbu naturreservat, Sel kommune, Innlandet

Forskriften erstatter gjeldende verneforskrift fra 1981 etter naturvernloven. Alle bestemmelser fra gjeldende verneforskrift er videreført. Gjeldende verneforskrift er vedlagt nedenfor.

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62 og § 77. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en lite påvirket naturskog med bl.a. biologisk gammel furuskog med betydelig brannhistorikk og med stort spenn i naturvariasjon med en meget spesiell og sjelden utforming av edellauvskog bestående av en rik høgstaude-lågurt-almeskog i naturskogtilstand i tillegg til kalkrike bergvegger, bekkekløfter, rik gråor-heggeskog og heterogen rik blandingskog som stedvis er gammel og har mye død ved, samt lågurtfuruskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for truede og sårbare arter innenfor mange artsgrupper, særlig bergveggsarter av lav og karplanter.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle

dem.

§ 2 Geografisk avgrensing

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Sel kommune: 313/2.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 2143 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Sel kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- d. bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt
- e. bålbrekking er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. beiting
- b. sanking av bær og matsopp
- c. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- d. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt
- e. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- f. vedlikehold av eksisterende traktorveger, kvernhus, vannslange til jordbruk og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Eksisterende traktorveger er avmerket på vernekartet
- g. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg inntil verneområdet

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom på stier og på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på traktorveger avmerket på vernekartet
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- d. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- e. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 annet ledd bokstav d
- b. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- c. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- d. utsetting av saltstein til bufe
- e. oppsetting og vedlikehold av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- f. gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- g. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger
- h. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- i. nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold av eksisterende kraftledninger
- j. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 g og § 7 b, c, d, e, f og g

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 4. september 1981 nr. 4757 om vern av Sandbu naturreservat i Sel kommune, Oppland.

Forskrift om fredning for Sandbu naturreservat, Sel kommune, Oppland.

Dato	FOR-1981-09-04-4757
Publisert	II 1981 682
Ikrafttredelse	04.09.1981
Gjelder for	Sel kommune, Innlandet
Hjemmel	<u>LOV-1970-06-19-63-§8</u> jfr. <u>LOV-1970-06-19-63-§10</u> og <u>LOV-1970-06-19-63-§21</u> , <u>LOV-1970-06-19-63-§22</u> og <u>LOV-1970-06-19-63-§23</u> jf <u>LOV-2009-06-19-100-§77</u>
Korttittel	Forskrift om naturreservat, Sel

Fastsatt ved kgl.res. av 4. sept. 1981. Fremmet av Miljøverndepartementet.

Kapitteloversikt:

I.

II.

III.

IV.

V.

VI.

VII.

I.

I medhold av lov om naturvern av 19. juni 1970 nr. 63 § 8, jfr. § 10 og § 21, § 22 og § 23 er et skogområde SV for Sandbu i Sel kommune, Oppland fylke, ved kgl.res. av 4. september 1981 fredet som naturreservat med navnet Sandbu naturreservat.

II.

Reservatet berører deler av gnr./bnr. 313/2 i Sel kommune.

Grensene for reservatet framgår av kart i målestokk 1:5.000, datert Miljøverndepartementet mai 1981. Kart oppbevares i Sel kommune, hos fylkesmannen i Oppland, hos Oppland fylkeslandbrukskontor, skogbruksetaten og i Miljøverndepartementet. Grensene skal avmerkes endelig i marka og grensepunktene skal koordinatfestes.

III.

Formålet med fredningen er å bevare en montan utforming av gråor-heggskog med en plantegeografisk interessant forekomst av alm.

IV.

For reservatet gjelder følgende bestemmelser:

1. Vegetasjon, herunder også døde busker og trær, er fredet mot enhver form for skade og ødeleggelse unntatt det som følger av fri ferdsel. Det er forbudt å fjerne planter eller plantedeler fra reservatet.
Nye plantearter må ikke innføres.
Unntatt fra dette punkt er sanking av bær og sopp og tiltak i medhold av punkt 3.
2. Alle inngrep som endrer eller innvirker på de naturlige vekstvilkår er forbudt, herunder gjødsling, drenering, bruk av kjemiske bekjempningsmidler, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, uttak eller utfylling av masse, bygging av veger, framføring av luftledninger, jordkabler eller kloakkledninger, henleggelse av avfall samt oppføring av bygninger, anlegg eller lignende.
3. Miljøverndepartementet kan gjennomføre sjøtselstiltak som er nødvendige for å fremme formålet med fredningen.
Miljøverndepartementet kan i skjøtelsesplan fastsette nærmere regler for tiltak i medhold av dette punkt.
4. Motorisert ferdsel er forbudt unntatt i rednings-, politi-, brannvern-, skjøtelses-, oppsyns- og forvaltningsøyemed.
5. Departementet kan gjøre unntak fra fredningsbestemmelsene for vitenskapelige undersøkelser og arbeider av vesentlig samfunnsmessig betydning, eller i spesielle tilfeller dersom det ikke strider mot formålet med fredningen.

V.

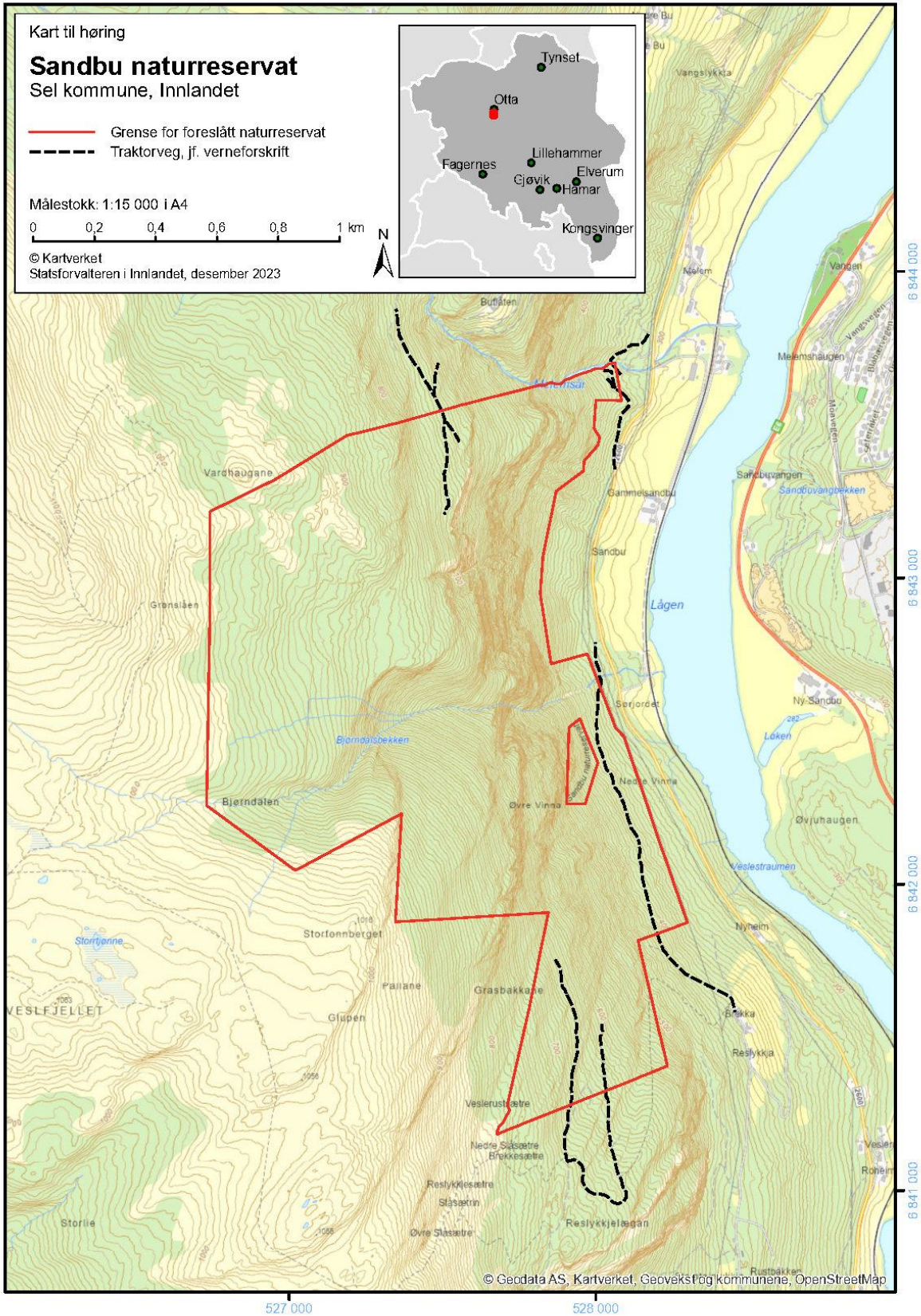
Forvaltningen av bestemmelsene for reservatet tillegges den Miljøverndepartementet bestemmer.

VI.

Den myndighet Kongen har etter § 10 og skjøtsel etter § 21 til merking av fredninger m.v., etter § 22 om regulering av ferdselen og etter § 23 til å gjøre unntak fra bestemmelsene, overføres til Miljøverndepartementet.

VII.

Disse bestemmelser trer i kraft straks.

Utvidelse av Sjoa naturreservat, Sel kommune

Verneverdi: 5 (nasjonalt verdifullt) vurdert samlet med eksisterende naturreservat; -/*
(ingen verdi-lokalt verdifullt) isolert vurdert

Totalareal: 49 dekar

Areal skog: 44 dekar

Areal produktiv skog: 42 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 2120 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en velutviklet, variert, artsrik og stor elve- og bekkekløft, sjeldne utforminger av kalkskog og velutviklet bergveggskog med furu og bjørk, høgstaudeskog og gråor-heggeskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et viktig leveområde for sjeldne og truede arter, deriblant et stort mangfold av jordboende sopp og en rik lavflora og karplateflora. Området har i tillegg en spesiell geologisk forekomst av nasjonal betydning i form av en stor ravine med høg naturvitenskapelig verdi som referanselokalitet.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Sjoa naturreservat ligger i mellomboreal vegetasjonssone, i svakt kontinental vegetasjonsseksjon og i høydelaget 450-680 moh. Utvidelsen ligger i høydelaget 490-620 moh. Skogen i utvidelsen har middels til høy bonitet, og utgjøres av hogstklasse 4. Utvidelsen vil utgjøre ca. 2 % av totalarealet for naturreservatet. Tilbudt areal ville pga. størrelse og verneverdi ikke stått seg alene som et verneområde, men er en del av bekkekløften til Sjoa slik denne ble kartlagt gjennom bekkekløftkartleggingen i 2007. Det tilbudte arealet dekkes til 75 % av avgrensa naturtype (kjerneområde 1 i rapporten), men denne avgrensinga er grov. Da utvidelsen vurderes samlet sammen med bekkekløften i sin helhet, viser vi til den naturfaglige beskrivelsen av eksisterende naturreservat fra høringen i 2018. Denne er slik:

«Området ligger langsmed Sjoa nedenfor Skogbygda i Heidal. Ved Skogbygda har elva Sjoa gravd seg dypt ned og skapt et av de mektigste elvejuvene i Norge. Skråningene mot elva veksler mellom bratte skrenter, rasmark og fjellvegger. På toppen ligger det flere steder igjen tjukke, finkornete bresjøavsatte sedimenter (brekvabb), som enkelte steder har rast ut og dannet bratte, svært spesielle og skarpe raviner. Snittet i ravinen ned for Steinseng (Steinsengravinen) viser en nær komplett morenestratigrafi

fra siste istid (øverst er det morener avsatt av isstrømmer med ulike retninger, under ligger det tjukke bresjøsedimenter avsatt ved begynnelsen av siste istid). Lokalt viser en avsetningstype som har en sentral plass i diskusjonen om forløpet av siste istid. Snittet er en velegnet og mye brukt ekskursjonslokalitet. Dette er en viktig referanselokalitet med nasjonal betydning. Skog- og vegetasjonssamfunn i området varierer ganske mye med terrengformer og fuktighet, men ulike fattige til intermediaære furu- og bjørkeskogsamfunn dominerer. Gran er sjelden. Særlig på solsida dominerer

furu. I rike, fuktige partier inngår ulike lauvtrær. Rike lauvskoger finnes i bergrøtter og bekkesøkk (høgstaude-, lågurt- og gråor-heggeskog). Flere steder skaper det baserike brekvabbmaterialet opphav til en sjelden kalkskogtype. Denne er oftest furudominert (kalkfuruskog), men det finnes også kalkskog med lauvdominans (osp, bjørk). Den baserike berggrunnen gir flere steder opphav til en rik karplanteflora med mange fjellplanter og tørrbakkearter. Eldre skog dominerer i dag. Store arealer består av halvgammel skog, fattig på biologisk gamle trær og død ved, men med god aldersspredning, sjiktning og treslagsvariasjon. En del partier har suksesjonspreg med gjengroende, tidligere åpen beiteskog. Det er imidlertid også partier med naturskogpreg. Det er særlig lavfloraen på bergvegger (i mindre grad også på lauvtrær), karplanter og jordboende sopp som utmerker seg. Deler av området har velutviklet, fuktig, lysåpen bergveggskog som sammen med gunstig berggrunn gir rike lungeneversamfunn. I kalkskogene ble det funnet flere interessante og rødlistede jordboende sopparter. Det er trolig for slike arter at området er mest spesielt.

Sjoajuvet har betydelige naturverdier. Det er et mektig elvejuv, et av de største i Norge, og i all hovedsak intakt for nyere inngrep. Vassdraget er vernet. Variasjonsbredden er god, med de fleste aktuelle skog- og naturtyper som en kan vente i kanten av granas utbredelse i Midt-Gudbrandsdalen. Her er også relativt god dekning av ulike skogtyper, inkludert meget sjeldne kalkskogutforminger. De viktigste verdiene er knyttet til et mektig elvejuvlandskap med tilhørende variasjon, kalkskog (sjelden utforming) med tilhørende rik soppflora, velutviklet bergveggskog med rik lavflora og en spesiell kvartærgeologi. Området oppfyller på denne måten i betydelig grad mangler ved skogvernet. Området er nasjonalt verdifullt, verdi 5. I forhold til mangelanalysen oppfyller området mangelen på rike skogtyper som kalkskog, lågurtskog og høgstaudeskog, ansvarsskogtypen bekkekløft, viktige forekomster av rødlistearter i tillegg til boreale lauvskoger i ustabile habitater og oredominerte ravineskoger.»

Det er ikke registrert noen spesielle arter på utvidelsesarealet. Statsforvalteren tolker kartleggingen slik at det trolig finnes flere typer av rødlistet kalk-, lågurt- og høgstaudeskog i bekkekløften som helhet og kan således gjelde utvidelsesarealet. Utover beskrivelsen over er antakelig også fuglefaunaen relativt rik, og det samme kan være tilfelle for insekter. Spesielt kan nevnes de bratte løsmasseskrentene med potensial for sjeldne, sandtilknyttede insekter.

Av de generelle prioriteringene i skogvernet oppfyller Sjoa naturreservat målet om å verne biologisk gammel skog og spesielle skogtyper med høy naturverdi. Av regionale prioriteringer oppfyller Sjoa framfor alt målet om vern av verdifulle bekkekløfter, og det er mange funn av rødlistet lav i området. Sjoajuvet er en viktig del av det regionale

økologiske nettverket av vernede bekkekløfter i Gudbrandsdalen som samlet sett har nasjonale og internasjonale verdier.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det er ikke kjent inngrep som traktorveger eller lignende i den foreslåtte utvidelsen. Sti(er) finnes. Noe av arealet brukes som innmarksbeite.

Planstatus

LNFR

Status avtale

Avtalen er signert av begge parter.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Ingen uttalelser.

Forslag til verneforskrift. Endringer i eksisterende forskrift er markert. Endringene kommer av utvidelsesprosessen og oppdatert mal for verneforskrifter.

Forskrift om vern av Sjoa naturreservat, Sel kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en velutviklet, variert, artsrik og stor elve- og bekkekløft, sjeldne utforminger av kalkskog og velutviklet bergveggskog med furu og bjørk, høgstaudeskog og gråor-heggeskog. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et viktig leveområde for sjeldne og truede arter, deriblant et stort mangfold av jordboende sopp og en rik lavflora og karplateflora. Området har i tillegg en spesiell geologisk forekomst av nasjonal betydning i form av en stor ravine med høg naturvitenskapelig verdi som referanselokalitet.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Sel kommune: 176/1, 176/2, 176/6, 176/9, 176/10, 176/11, 176/12, 176/13, 176/14, 176/15, 177/1, 177/3, 177/4, 177/6, 177/9, 177/10, 177/11, 177/12, 177/14, 177/15, 178/6, 179/1, 179/8, 179/9, 179/12, 180/1, 180/2, 180/4, 180/7, 181/3, 181/6, 181/7, 181/20, 181/25, 181/41, 181/57, 181/109, 181/131, 181/464.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 2120-2169 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Sel kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hjemråder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling,

- kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- d. bruk av naturreservatet til teltleirer og større arrangementer er forbudt
  - e. bålbrekking er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. beiting
- b. sanking av bær og matsopp
- c. jakt, fangst og fiske jakt og fangst i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt
- e. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- f. vedlikehold av traktorveger og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet, herunder telefonledning og drikkevannsbrønn med tilkoblet varmekabel. Traktorvegene og telefonledningen som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet
- g. brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk
- h. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg
- i. oppgradering eller fornyelse av eksisterende kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnitt, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig motorisert ferdsel i forbindelse med landbruksnæring og utfrakt av felt elg, hjort og bjørn på traktorvegene avmerket på vernekartet
- c. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget
- d. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med

- beitedyr
- e. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten
- f. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- b. Oppsetting og vedlikehold av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- c. Utsetting av saltsteiner.
- d. Skjøtsel av randsoner mot dyrket mark.
- e. Etablering av vatningsanlegg for jordbruksvatning.
- f. Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- g. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- h. Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- i. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- j. Avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 annet ledd bokstav d.
- k. Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- l. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftlinjer.
- m. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 f og § 7 a, b, c, d, e, f, g, h og i.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

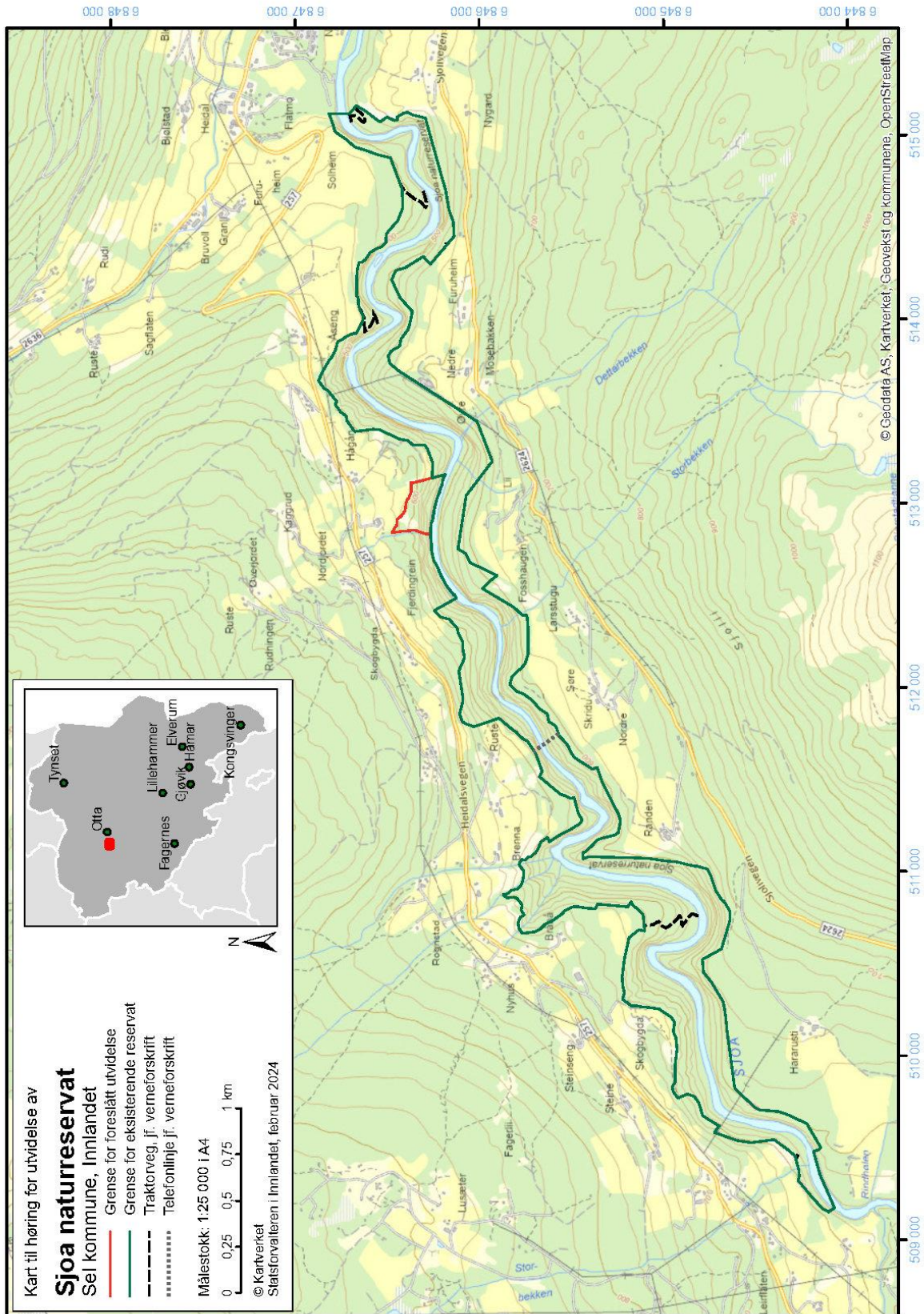
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegerer myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 14. desember 2018 nr. 1948 om vern av Sjoa naturreservat, Sel kommune, Innlandet.

Utvidelse av Vinstradalen naturreservat, Nord-Fron kommune

Verneverdi: 6 (nasjonalt verdifullt og svært viktig) vurdert samlet med eksisterende areal i Vinstradalen naturreservat og inntilliggende Liadalene naturreservat; verdi 5 (nasjonalt verdifullt) vurdert isolert sett.

Totalareal: 697 dekar

Areal skog: 625 dekar

Areal produktiv skog: 559 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 4157 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en meget stor, velutviklet, svært variert, artsrik elve- og bekkekløft, sjeldne og rike skogtyper som lågurtskog, høgstaudeskog, boreal lauvskog, bekkekløft, flommarksskog, gråor-heggeskog i tillegg til rasmark og bergvegger. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for sjeldne, sårbare og truede arter, deriblant et stort mangfold av karplanter, makrolav og vedboende sopp hvor mange er knyttet til gammel naturskog med mye død ved. Området har i tillegg spesielle kulturbetingede elementer og kulturpregede vegetasjonssamfunn.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Utvidelsen av Vinstradalen naturreservat utgjør ca. 12 % av det som blir totalarealet med utvidelsen. Tilbudt areal står seg godt alene som et verneområde, og er kartlagt som en egen naturtype ifm. bekkekløftkartleggingen i 2007. Omtrent hele naturtypen inngår i utvidelsesarealet. Naturtypen heter Vinstra ved Kvikne, og er av verdi 5/nasjonalt verdifullt. I tillegg inngår noe areal fra en naturbeitemark kartlagt i 2017 med verdi svært viktig. Omtrent 80 % av utvidelsesarealet dekkes av disse to naturtypene. Arealet dekker begge sider av Vinstraelva, og vil binde sammen Vinstradalen naturreservat i vest og Liadalene naturreservat i øst.

Arealet ligger i mellomboreal vegetasjonssone og svakt kontinental vegetasjonsseksjon, i høydelaget 320-540 moh. Arealet har i sin helhet høy bonitet. Ca. 75 % av skogen er i hogstklasse 5, 22 % i hogstklasse 4 og resten i hogstklasse 2.

Bekkekløftlokaliteten er en del av det store elvejuvkomplekset langs Vinstra. Området er en 3,5 kilometer lang, smal bit av juvet, og omfatter de nederste, bratteste skråningene på begge sider av elva der elva har gravd ut en markert og trang V-dal med utpreget

kløftepreg. Området grenser i stor grad til kulturlandskap med delvis biologisk meget verdifulle tørrbakke- og beitemarksmiljøer, og noe av dette er altså med i utvidelsesarealet, jf. beskrivelse over.

Granskog av relativt fattig blåbærtype dominerer, med småbregneskog og frodigere vegetasjon mer sparsomt til stede. Langs elva står en smal brem med gråordominert flommarksskog. I bunnen av fuktige søkk inngår mer frodig høgstaudevegetasjon. I solsida har en også tørrere vegetasjon, og her har det tidligere vært omfattende kulturpåvirkning, slik at løvtrær utgjør en vesentlig del av tresjiktet, delvis som halvåpen, gjengroende beiteskog (men dette er mest utpreget lenger oppe i hellingen). Skogen er tidligere omfattende berørt av gjennomhogster, og en nokså kompakt aldersfase- og sein optimalfaseskog dominerer. Biologisk gamle trær og død ved er mangelvare. Hellingene er stedvis meget bratte, og særlig nedenfor Huskelia, der juvet snurper seg inn, er det meget velutviklet "bergvegg-granskog" der skogbildet er nokså heterogent og godt sjiktet pga alle bergveggene.

"Bergvegg-granskogen" er tilnærmet optimalt utformet mtp. lavfloraen (halvskyggeskog, høy luftfuktighet, bergveggene har riktig eksposisjon, helning, tekstur og lysforhold). Dette gir en meget rik bergveggflora av lav, med en rekke til dels kravfulle arter, til dels i gode populasjoner. Det finnes blant annet velutviklete raggglavsamfunn i den elvenære gråorskogen, der bl.a. småragg (VU) opptrer vanlig. Dette samfunnet inngår også spredt på gran. Andre lavarter som kan nevnes er mjuktjafs (VU), tussepraktlav (VU), elfenbenslav (EN), langt trollskjegg (VU), skoddelav (VU) og trådragg (VU). Totalt 13 rødlistearter ble påvist i 2007 (12 lav, 1 karplante) (2 EN, 5 VU, 6 NT). Dette tallet er forventet å stige en del ved nøyere undersøkelser (særlig mtp skorpelav), men slike undersøkelser ser ikke ut til å ha vært gjort etter 2007. Andre artsgrupper enn lav er betydelig dårligere utviklet. Statsforvalteren tolker kartleggingen slik at det kan finnes mindre areal av rødlistede naturtyper med flommarksskog (VU) og muligens høgstaudegranskog (NT).

Vinstras elvejuv, som strekker seg fra Lo nær utløpet i Lågen opp til Olstappen (strekning på over 20 kilometer), samt i tillegg Vinsterfossen ovenfor Olstappen, utgjør et samlet elvekløft-økosystem med svært store naturverdier knyttet til elvejuv og bekkeløfter, både mtp skogmiljøer, variasjonsbredde og artsmangfold. Til sammen er det kjent rundt 70 rødlistearter her. Særlig store verdier har partiet som strekker seg fra Lofossen til Graupesand (15 kilometer), der størsteparten består av gammelskog uten nyere inngrep. Sammen med Nordåa-Søråa betraktes det som det mest verdifulle elvejuvlandskapet i fylket, og et av de absolutt beste nasjonalt. Elvejuvkomplekset må anses som internasjonalt unikt, og har kvaliteter som nesten ikke har sitt sidestykke noe annet sted i Norge.

Dellokaliteten ved Kvikne utgjør en viktig del av elvejuvkomplekset til Vinstra, og oppfyller det nasjonale kravet om å verne spesielle og svært viktige naturtyper. De største verdiene isolert sett er knyttet til den spesielle "bergvegg-granskogen", med en meget rik lavflora, som er bedre utviklet her enn kanskje noe annet sted i dalføret. Området har også stor funksjonell betydning som sammenbindings- og

forsterkningsareal mellom Liadalane naturreservat og Vinstradalen naturreservat (begge de eksisterende naturreservatene anses isolert sett som enda mer verdifulle enn Vinstra ved Kvikne). Av regionale prioriteringer oppfylder utvidelsesarealet framfor alt målet om vern av verdifulle bekkekløfter, og vern av områder med rødlistet lav. Vinstrajuvet er en sentral og viktig del av det regionale økologiske nettverket av vernede bekkekløfter i Gudbrandsdalen som samlet sett har nasjonale og internasjonale verdier.

Inngrepsstatus og andre interesser

Vinstravassdraget er regulert, se uttalelser med kommentarer nedenfor. Det ligger et digitalt kartlagt småkraftpotensiale i Kvernåa med uttak nede ved Vinstra elv, se uttalelser med kommentarer nedenfor.

Det finnes stier og traktorveger i området. En av traktorvegene krysser elva på bru mellom Huskelia og Sylte, og er avmerka som trase for traktorveg på kartet.

Noe av arealet brukes som innmarksbeite.

Den kommunale veien Kviknebaksida er grenset ut fra vernet. Grensa slik den ligger på kartet går ganske nært vegkanten, men Statsforvalteren foreslår at grensa legges 10 m fra veiens midt. Dette kan evt. justeres etter innspill, og vi ber spesielt om at Nord-Fron kommune ser på dette i høringen. Eventuelt vedlikehold av veien som likevel må skje innenfor vernegrensa kan omsøkes etter § 7 bokstav m.

Planstatus

LNFR

Status avtale

Erstatningsforhandlinger ferdige, avtale klar for signering.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Hafslund Eco og **NVE** påpeker at i Vinstradalen naturreservat, inkl. utvidelsen som nå er på høring, fraføres Vinstravassdraget vann til Nedre Vinstra kraftverk. De påpeker at det av flomhensyn kan være nødvendig å fjerne vegetasjon for å hindre gjengroing i elveleiet. Det må i verneforskriften inkluderes bestemmelser som sikrer muligheten for dette, slik som det eksempelvis er gjort for Dokkajuvet naturreservat i Nordre Land kommune. NVE ber videre Statsforvalteren om å opprette en dialog med Hafslund Eco Vannkraft for å sikre at verneforslaget tar hensyn til drift, vedlikehold og eventuelt fremtidig oppgradering av kraftverk, samt nødvendig motorferdsel inn i verneområdet.

Statsforvalterens kommentar: Bestemmelser tilsvarende Dokkajuvet naturreservat er tatt inn verneforskriften. Statsforvalteren ber spesielt om at Hafslund Eco Vannkraft ser gjennom den foreslåtte verneforskriften og gir høringsinnspill om bestemmelsene er dekkende eller ikke for deres behov.

NVE påpeker videre at det ligger et digitalt kartlagt vannkraftpotensial i Kvennåa. Potensialet utgjør 1,42 GW/år til en pris på 7,5 NOK/GWh (2023-prisnivå). Dette prosjektet er blant 20 % dyreste vannkraft- og vindkraftprosjekter som fikk konsesjon, men er ikke utbygd. De ber Statsforvalteren om å orientere grunneieren om potensialet i dette området.

Statsforvalterens kommentar: Vi kjenner ikke til at det er gitt konsesjon til dette prosjektet, og finner ingen informasjon om dette på NVE sine egne nettsider om det. Vi ber derfor at NVE bekrefter sitt innspill til oppstarten, og spesifiserer dette nærmere i en høringsuttalelse. Forutsatt at det ikke er gitt konsesjon til dette prosjektet ønsker ikke Statsforvalteren egne bestemmelser for å ivareta behov for fysiske installasjoner som veger og bygninger helt ned til Vinstraelva for å muliggjøre et slik kraftverk. Dette fordi Vinstradalen har nasjonal og internasjonal naturfaglig verdi som bekkekløft, og er en av de to bekkekløftene i Gudbrandsdalen med aller høyest naturverdier. Vi foreslår derfor at en eventuell utbygging av Kvennåa stopper utenfor vernegrensa. Dette betyr et tap av ca. 50 høydemeter av totalt ca. 1230 høytemeter slik prosjektet er inntegnet på NVEs kart. Vi forutsetter også at en eventuell utbygging skjer som et uregulert elvekraftverk. Vi ber NVE uttale seg til dette i høringen.

NVE nevner en 22 kV nettløpe eid av Vevig AS i dette området, og ber dem om å uttale seg i verneprosessen. **Vevig AS** påpeker at de har nettanlegg både i eksisterende del av Vinstradalen naturreservat og i foreslått utvidelse. De ber om at standardbestemmelser for energi- og krafteranlegg også blir gjeldende for utvidelsen av naturreservatet.

Statsforvalterens kommentar: Alle bestemmelser, inkl. oppgrader og fornying, er med i verneforskriften.

Forslag til verneforskrift. Endringer i eksisterende forskrift er markert. Endringene kommer av utvidelsesprosessen og oppdatert mal for verneforskrifter.

Forskrift om vern av Vinstradalen naturreservat, Nord-Fron kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en meget stor, velutviklet, svært variert, artsrik elve- og bekkeløft, sjeldne og rike skogtyper som lågurtskog, høgstaudeskog, boreal lauvskog, bekkeløft, flommarksskog, gråor-heggeskog i tillegg til rasmark og bergvegger. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for sjeldne, sårbare og truede arter, deriblant et stort mangfold av karplanter, makrolav og vedboende sopp hvor mange er knyttet til gammel naturskog med mye død ved. Området har i tillegg spesielle kulturbetingede elementer og kulturpregede vegetasjonssamfunn.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nord-Fron kommune: 215/1, 215/2, 215/3, 216/1, 216/7, 216/11, 217/1, 217/4, 217/5, 217/7, 220/1, 220/4, 221/1, 221/2, 221/11, 221/18, 222/1, 222/2, 222/16, 223/1, 223/6, 224/1, 224/4, 224/12, 224/13, 224/27, 224/56, 225/1, 225/2, 225/12, 225/18, 226/1, 226/10, 227/2, 227/7, 227/37, 228/1, 230/13, 230/18, 231/7, 232/7, 234/1, 234/8, 234/15, 234/16, 234/21, 234/71, 235/1, 235/7, 235/21, 235/22, 236/1, 237/1, 239/1, 239/2, 240/1

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 4157-4852 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nord-Fron kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet Fylkesmannen i Oppland, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hjemråder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelser. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk-

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. Beiting.
- b. Sanking av bær og matsopp.
- c. Jakt og fangst ~~Jakt, fangst og fiske~~ i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. Oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt.
- e. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- f. Vedlikehold av traktorveger og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Eksisterende traktorveger er avmerket på vernekartet.
- g. Brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.
- ig. Drift og vedlikehold, samt nødvendig-istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.
- jh. Oppgradering eller fornyelse av eksisterende-kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.
- hi. Nødvendig rydding av vegetasjon i Vinstras regulerte elveleie ved akutt behov for sikkerhetstiltak mot flom. Det skal i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Ridning og bruk av hest og kjerre er forbudt utenom på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet.
- c. Bruk av sykkel er forbudt utenom på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet og stier.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på eksisterende traktorveger avmerket på kartet.
- c. Bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- e. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med landbruksnæring på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet.
- f. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.
- g. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med rydding av vegetasjon i Vinstras regulerte elveleie

som akutt sikkerhetstiltak mot flom, jf. § 4 bokstav hi. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndighet.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- b. Oppsetting og vedlikehold av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- c. Etablering av saltplasser for bufe og hjortevilt.
- d. Rydding av kratt og slått på eksisterende utsjåtter avmerket på vernekartet.
- e. Skjøtsel av randsoner mot dyrket mark og kulturbeiter.
- f. Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- g. Merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- h. Etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- i. Ridning langs bestemte traséer.
- j. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- k. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d.
- l. Rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs fylkesveg 255.
- m. Nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av fylkesveg 255 og andre tilgrensende veger.
- n. Oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- o. Gjenoppbygging av gangbruer over Vinstra ved Huskelja og Tunga.
- p. Planmessig rydding av vegetasjon i Vinstras regulerte elveleie som sikkerhetstiltak mot flom.
- q. Fysiske tilretteleggingstiltak i Vinstra for å bedre tilstanden for vannmiljøet og redusere skadevirkningene etter eksisterende kraftutbygging.
- r. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift-, og vedlikehold, samt oppgradering eller-og fornyelse av kraftlinjer.
- s. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav f og § 7 bokstav a, b, c, d, e, f, g, j, l, m, o, p og q.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

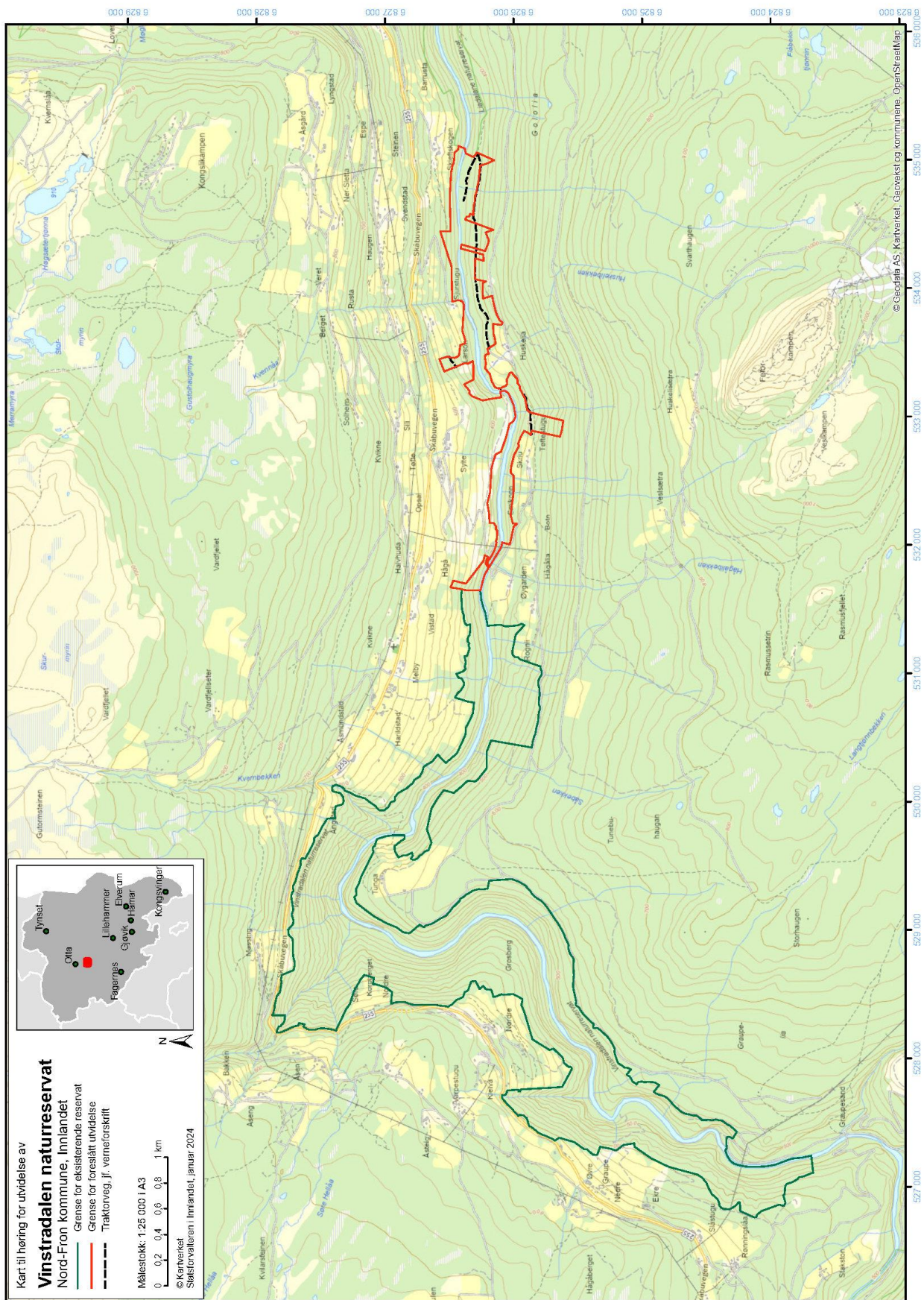
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.
Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 22. juni 2018 nr. 965 om vern av Vinstradalen naturreservat, Nord-Fron kommune, Innlandet.

Utvidelse av Heggshuselva naturreservat, Østre Toten kommune

Verneverdi: 3 (regionalt verdifullt) vurdert samlet med eksisterende naturreservat; * (lokalt verdifullt) isolert vurdert

Totalareal: 57 dekar

Areal skog: 57 dekar

Areal produktiv skog: 57 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 227 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av ei variert bekkekløft med rike skogtyper som kalkgranskog, kalk-/lågurtfuruskog, høgstaudegranskog, rik gransumpskog og gråor-heggeskog og forekomst av bergvegger med kalk. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for sjeldne, sårbare og truede arter, særlig kalkkrevende sopp og moser.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Heggshuselva naturreservat ligger ca. 2 km. vest fra Kapp, ved Karidalen.

Naturreservatet inkl. den foreslåtte utvidelsen ligger i sørboreal vegetasjonssone, i overgangsseksjonen mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon og i høydelaget 180-310 moh. Utvidelsen ligger i høydelaget Ca. 60 % av arealet har høy bonitet og 40 % særs høy bonitet. Over 90 % er i hogstklasse 5, og resten i hogstklasse 2 og 3.

Utvidelsen av Heggshuselva naturreservat vil utgjøre ca. 20 % av totalarealet for naturreservatet etter utvidelse. Tilbudt areal ville pga. størrelse og verneverdi trolig ikke stått seg alene som et verneområde, men er en del av bekkekløften til Heggshuselva slik denne ble kartlagt gjennom bekkekløftkartleggingen i 2007. Det tilbudte arealet dekkes nærmest i sin helhet av naturtypen avgrensa i denne kartleggingen. Utvidelsen vil bedre arronderingen av eksisterende naturreservat med vern på begge sider av elva på en strekning på ca. 700 m, og vern på ene siden av bekkekløften ca. 800 m nedstrøms eksisterende vernegrense.

Da utvidelsen vurderes samlet sammen med bekkekløften i sin helhet, viser vi til den naturfaglige beskrivelsen av eksisterende naturreservat fra høringen i 2020. Denne er slik:

«Hekshuselva ligger i Østre Toten kommune like vest for Kapp sentrum. Den delen av Hekshuselva som er foreslått vernet, omfatter en strekning på ca. 1,7 km av elva. Denne skjærer seg ned i den slake nordøstvendte lia langs vestsida av Mjøsa. Berggrunnen er til dels kalkrik. Elvekløfta er noe påvirket av inngrep i tillegg til skogsdrift, men har fortsatt et ganske intakt preg. Det er mest skog i eldre optimalfase og dels aldersfase, men også noe yngre skog. Kontinuiteten i dødved antas å mangle, og det er også dårlig kontinuitet i gamle trær. Spredt i kløfta forekommer bergvegger (kalkberg). Det er mest lågurtgranskog i kløfta, trolig til dels kalkskog, men også rik barskog med furuinnslag. I tillegg kommer noe høgstaudegranskog og gråor-heggeskog, mens det er lite av fattigere skogtyper. Det er noe lauvtrær, men bortsett fra gråor er disse lite bestandsdannende. Edellauvtrær som spisslønn, ask og hassel forekommer, og lind like utenfor verneforslaget, men danner ikke bestand, og edellauvskog mangler derfor. Flere kravfulle og rødlistede arter forekommer. I kløfta er det seks rødlistede naturtyper, hvorav tre er truet. I forhold til mangelanalyser for skogvern så fanger Hekshuselva i noen grad opp bekkekløfter, gråor-heggeskog (flommarkstype), kalkbarskog, rik lågurtgranskog og rik sumpskog. Et vern bidrar også til økt vern av skog på høg bonitet i låglandet (i boreonemoral og sørboreal sone) med liten grad av påvirkning. Hekshuselva anses som en ganske god representant for rike kløfter i lågereliggende strøk på Østlandet. Verneforslaget har relativt store biologiske verdier og potensialet for ytterligere biologiske verdier er stort for flere artsgrupper. Samlet sett er bekkekløfta vurdert som regional verdifull og gitt verdien 3, tilsvarende (**).»

To funn av rødlistede arter ligger innenfor utvidelsen, grønnsko og hvithodenål, (begge NT). Hele bekkekløften ble registrert med NiN-metoden etter Miljødirektoratets instruks i 2018. Utvidelsesarealet er her avgrensa både som naturtype kontinental skogsbekkekløft med lokalitetskvalitet høy verdi, og som kalkbarskog (grandominert) som er en rødlistet naturtype (VU) av høy kvalitet. Potensialet for flere sjeldne artsfunn vurderes som svært høyt.

Av de generelle prioriteringene i skogvernet oppfyller utvidelsesarealet målet om å verne lavlandsskog på høy bonitet og med spesielle naturverdier. Av regionale prioriteringer oppfyller utvidelsesarealet framfor alt målet om vern av verdifulle bekkekløfter, rik blandingskog i lavlandet og kalkgranskog, samt lavlandskog på høy bonitet. Heggshuselva ligger nært tre andre naturreservater i området med kalkrike skogtyper som sammen utgjør et økologisk nettverk i denne regionen.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det går stier og traktorveger i utvidelsen. Det er tatt inn en egen bestemmelse knyttet motorferdsel for vedlikehold av en planlagt gjerdetrase. Grunneier planlegger også etablering av en vanningsplass for beitedyr nede ved elva, og det er tatt inn bestemmelser også for dette i verneforskriften.

Planstatus

Arealformål LNFR samt Bruk og vern av sjø og vassdrag med tilhørende strandsone – formål «Natur og friluftsliv».

Status avtale

Erstatningsforhandling ferdig. Avtale ligger klar for signering.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Ingen uttalelser.

Forslag til verneforskrift. Endringer i eksisterende forskrift er markert. Endringene kommer av utvidelsesprosessen og oppdatert mal for verneforskrifter.

Forskrift om vern av Heggshuselva naturreservat, Østre Toten kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34 jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av ei variert bekkeløft med rike skogtyper som kalkgranskog, kalk-/lågurtfuruskog, høgstaudegranskog, rik gransumpskog og gråor-heggeskog og forekomst av bergvegger med kalk. Området har stor betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for sjeldne, sårbare og truede arter, særlig kalkkrevende sopp og moser.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensing

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Østre Toten kommune: 109/1, 144/5, 145/1, 145/3, 145/5, 146/2, 146/4, 146/11, 147/1, 148/1, 149/3, 149/10, 170/4, 170/9, 170/26, 170/29, 170/39, 170/33.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 227-284 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Østre Toten kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hjemråder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av vegger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. bålbrekking er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovgivning.

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. sanking av bær og matsopp.

- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt.
- ~~e. brenning av bål med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.~~
- ~~f.e.~~ beiting.
- ~~g.f.~~ vedlikehold av Kongevegen, traktorveger og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Kongevegen og traktorvegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet.
- ~~h.g.~~ drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg i og inntil verneområdet.
- ~~i.h.~~ oppgradering eller fornyelse av kraftledninger for heving av spenningsnivå og økning av linjetverrsnittet, når tiltaket ikke skader verneverdiene angitt i verneformålet nevneverdig.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Utenom på stier og på Kongevegen og eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet, er bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr.
- d. nødvendig motorferdsel i forbindelse med landbruksnæring og uttransport av felt elg, hjort og bjørn på Kongevegen og traktorvegene avmerket på vernekartet.
- e. landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- f. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten.

g. nødvendig motorferdsel i forbindelse med vedlikehold av gjerder på gnr./bnr. 109/1.

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 annet ledd bokstav d.
- b. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner, herunder Kongevegen.
- c. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

- d. utsetting av saltstein.
- e. oppsetting og vedlikehold av gjerder, sanketrøer, foringsplasser og vanningsplasser gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting.
- f. etablering og vedlikehold av vatningsanlegg for jordbruksvatning.
- g. gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- h. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger.
- i. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv så lenge naturmiljøet ikke blir skadelidende.
- j. skjøtsel av randsoner mot nabobebyggelse.
- k. rydding av vegetasjon som utgjør en sikkerhetsrisiko langs tilgrensende fylkesveg.
- l. nødvendige tiltak innenfor naturreservatet for vedlikehold av tilgrensende veger, herunder tilgrensende del av Kongevegen.
- m. oppgradering og fornyelse av kraftledninger som ikke faller inn under § 4.
- n. nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledninger.
- o. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 ~~e-f~~ og § 7 b, c, d, e, f, g, h, i, j, k og l.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

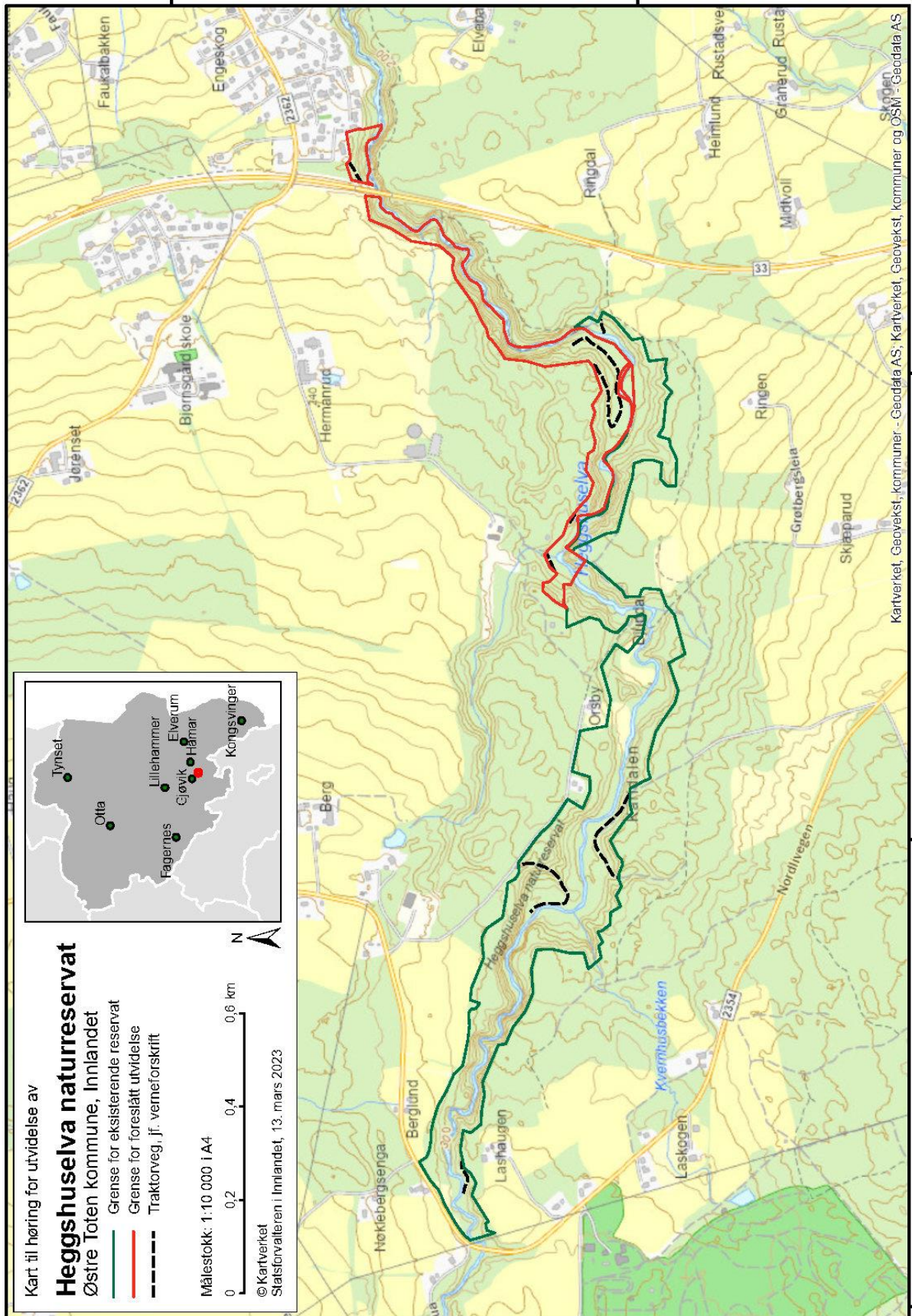
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegerer myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 27. november 2020 nr. 2534 om vern av Heggshuselva naturreservat, Østre Toten kommune, Innlandet.

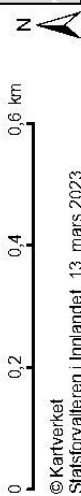
Kart til høring for utvidelse av

Heggshuselva naturreservat

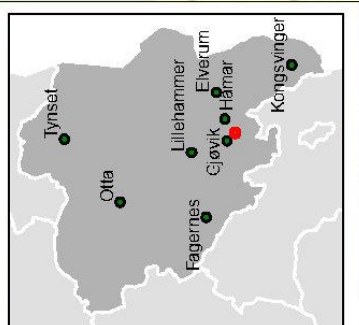
Østre Toten kommune, Innlandet

- Grense for eksisterende reservat
- Grense for foreslått utvidelse
- - - Traktorveg, jf. verneforskrift

Målestokk: 1:10 000 i A4

© Kartverket
Statsforvalteren i Innlandet, 13. mars 2023

Kartverket, Geovekst, kommuner - Geodata AS; Kartverket, Geovekst, kommuner og OSM - Geodata AS

599 000

598 000

597 000

6 733 000

6 732 000

Utvidelse av Sulustaddalen naturreservat, Østre Toten kommune

Verneverdi: ** (regionalt verdifullt) vurdert samlet med eksisterende naturreservat; * (lokalt verdifullt) isolert vurdert

Totalareal: 490 dekar

Areal skog: 490 dekar

Areal produktiv skog: 490 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 2914 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med forskriften er å bevare en bestemt type natur i form av ei bekkekløft med en høy andel rike og til dels truete skogtyper, som blant annet kalkgranskog og høgstaudeskog, i tillegg til et område med lite påvirket og gammel humid og til dels grovvokst granskog. Området har en stor høgdegradient. Videre er formålet å bevare et område som inneholder rike forekomster av flere truete og sårbare arter, herunder en nokså stor forekomst av arten huldrestry.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Utvidelsen av Sullustaddalen ligger til størsteparten i mellomboreal vegetasjonssone, men og litt i sørboreal sone. Arealet ligger i overgangsseksjonen mellom svakt oseenisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon og i høydelaget 590-690 moh. Nærmest hele arealet har høy bonitet, og nederst i lia er det svært høy bonitet (ca. 95 dekar/20 % av utvidelsen). Ca. 40 % er i hogstklasse 5, 20 % i hogstklasse 4, 30 % i hogstklasse 3 og 10 % i hogstklasse 2. Arealet er et svært produktivt og kubikktungt område i kommunen med mye gran, og det er drevet et aktivt skogbruk i området. Arealet vil utgjøre ca. 15 % av totalarealet for naturreservatet etter utvidelse.

Utvidelsen omfatter et areal på vestsiden av eksisterende naturreservat, ca. 3 km oppover lia fra Totenvika ved Mjøsa. Dette er en nordvendt lise, og med fordamping fra Mjøsa er lokalklimaet nokså fuktig. Blåbærgranskog er dominerende vegetasjonstype, og gran er dominerende treslag. Den mest naturskognære skogen er i kartlegginga avgrensa som et areal på 67 dekar inn mot eksisterende naturreservat. Dette er i et område med hogstklasse 5, men ikke på den høyeste boniteten. Skogen her er ikke spesielt gammel, og det er lite dødved og biologisk gamle trær over 200 år. Eneste rødlistede art som er funnet er spredte funn av gubbeskjegg. Denne delen av utvidelsen er av kartlegger vurdert å være lokalt verdifull. For resterende del av utvidelsen har det vært tidligere flatehogst. Den yngre skogen her er en blanding av

trolig planta gran og tett lauvskog som ikke har vært avstandsregulert eller tynnet. Denne delen av arealet beskrives av kartlegger å ha restaureringspotensiale på grunn av høy bonitet og at en innen nokså rask tidshorisont vil utvikle store trær og dødved. Likevel drar fraværet av mosaikk med naturskog og at dette per i dag er en kulturskog uten verneverdi ned kartleggers verdisetting av området, som er satt til ingen verneverdi.

Etter denne kartleggingen er en liten del av arealet kartlagt med NiN-metoden etter Miljødirektoratets instruks i 2023. Det er da registrert et lite areal med den rødlistede naturtypen kalk- og lågurtfuruskog (VU) av høy lokalitetskvalitet, og også et lite areal flomskogsmark av svært høy kvalitet dominert av gran, også denne rødlistet (VU). Det er også funnet flere rødlistearter enn det som er opplistet i kartleggingsrapporten beskrevet over. Dette gjelder flere funn av storrapp samt rynkeskinn og sprikeskjegg (alle NTarter). Totalt er det altså funnet fire ulike rødlistearter i området. Det er tidligere registrert et funn av huldrestry i området hvilket er en karakterart for resterende del av naturreservatet og inntilliggende naturreservater. Da dette ikke er referert til i kartleggingsrapporten antar vi at forekomsten har gått ut.

Statsforvalteren har vært tvil om avgrensingen av området som følge av en del yngre skog. Det opprinnelige tilbudet (og kartlagt areal) var på rundt 700 dekar, og noe av den yngste skogen er altså ikke med i den nå foreslåtte utvidelsen. Resterende areal har vi valgt å fremme for vern. Utvidelsen ville ikke stått seg alene som et verneområde, men fordi Sulustaddalen grenser nesten inntil Svartdalstjerna naturreservat, og totalt vil disse to reservatene få et areal på nærmere 20 km² med kvaliteter knyttet til storområde. Hvis en tillegg ser arealene sammen med nokså nærliggende Torsæterkampen og Totenåsen naturreservater med lignende skogtyper blir arealet på over 30 km², med svært god høgdegradient langs Mjøsa. Av generelle prioriteringer i skogvernet vil området bidra til å fylle manglene på skog på høy bonitet i lavlandet. Arealet har et stort restaureringspotensial over en kort tidshorisont. Av regionale mangler bidrar dette til et større, sammenhengende skogvernområde med skog på høy bonitet.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det går stier og traktorveger i utvidelsen. Det finnes en traktorveg som ikke har blitt med på kartet til høring. Denne vil legges inn før tilrådning til Miljødirektoratet. Vangshytta ligger midt i utvidelsen, og det er tatt inn en egen bestemmelse om å kunne rydde stien til denne under § 4.

Statsforvalteren vil vurdere lage en plan og gjennomføre skjøtsel av den yngre skogen som en del av restaureringen tilbake til skogens naturtilstand.

Planstatus

LNFR.

Status avtale

Det foreligger tilbud fra Staten, men erstatningsforhandlingene er ikke startet opp. Det er derfor trolig at dette området ikke kan tilrås til Miljødirektoratet sammen med resten av områdene i denne høringen.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

NVE opplyser om at det i 2012 ble søkt om vindkraftverk i dette området, men søknaden ble trukket på anmodning av NVE pga. samfunnsøkonomisk ulønnsomhet, miljøpåvirkning og usikkerhet omkring vindressurser.

Statsforvalterens kommentar: vi tar dette til etterretning, og ser ikke at disse tidligere planene får noen konsekvens for den videre verneprosessen.

Forslag til verneforskrift. Endringer i eksisterende forskrift er markert. Endringene kommer av utvidelsesprosessen og oppdatert mal for verneforskrifter.

Forskrift om vern av Sulustaddalen naturreservat, Østre Toten kommune, Innlandet
Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. Formål

Formålet med forskriften er å bevare en bestemt type natur i form av ei bekkeløft med en høy andel rike og til dels truede skogtyper, som blant annet kalkgranskog og høgstaudeskog, i tillegg til et område med lite påvirket og gammel humid og til dels grovvokst granskog. Området har en stor høgdegradient. Videre er formålet å bevare et område som inneholder rike forekomster av flere truede og sårbare arter, herunder en nokså stor forekomst av arten huldrestry.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Østre Toten kommune: 17/3, 17/4, 17/23, 17/25, 19/1, 22/2, 22/18, 23/1, 24/1, 311/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 2914-3404 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Østre Toten kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra naturreservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hjemråder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av vegger, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling eller lagring av masse, utføring av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4. Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt
- e. ~~bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk~~
- f. beiting
- gf. vedlikehold av eksisterende bygninger, traktorveger og andre anlegg og innretninger, herunder Vangshytta og dam ved Leirsjøen, i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegene som kan vedlikeholdes er avmerket på vernekartet.
- g. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende sti til Vangshytta.

§ 5. Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Utenom på stier og på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet, er bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning forbudt.

§ 6. Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på traktorveger avmerket på vernekartet
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- d. landing og start med Forsvarets luftfartøy.

§ 7. Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. avgrenset bruk av naturreservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- b. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- c. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- d. utsetting av saltstein
- e. oppsetting og vedlikehold av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- f. ~~gjenoppføring~~ av bygninger, anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade

- g. hogst og rydding av vegetasjon rundt eksisterende bygninger
- h. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger
- i. etablering av nye stier, skiløyper og annen enkelt tilrettelegging for friluftsliv
- j. bruk av beltekjøretøy på snødekt mark eller luftfartøy for transport av ved, materialer, varer og utstyr til eksisterende hytter
- k. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med annet kjøretøy enn nevnt i § 6 annet ledd bokstav b
- l. nødvendig motorferdsel på frossen og snødekt mark for utfrakt av tømmer fra område ved Hvervakampen, gjennom naturreservatet langs trasé vist på vernekartet.
- m. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav gf og h, og § 7 bokstav b, c, d, e, f og h.

§ 8. Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. Forvaltningsplan

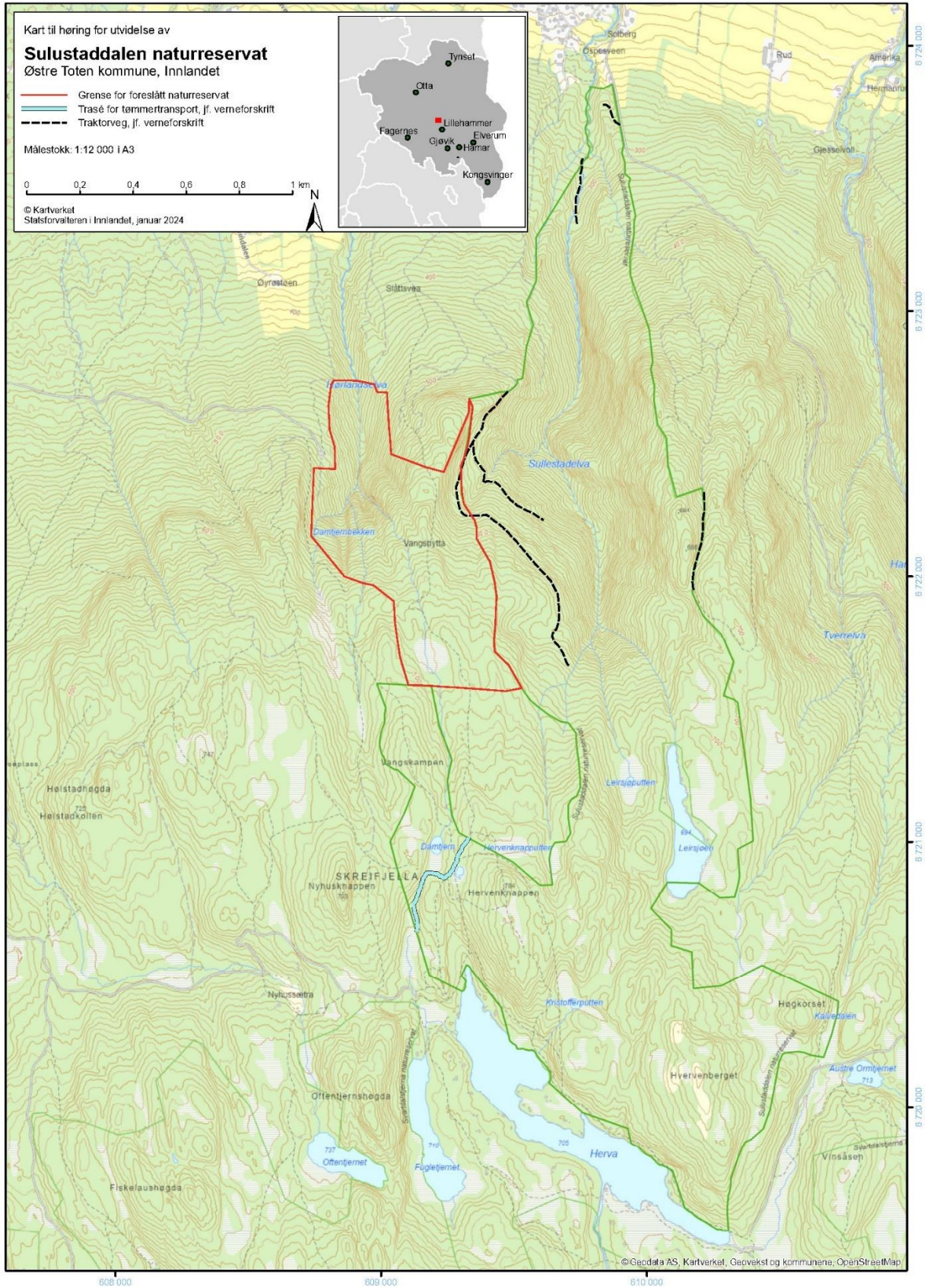
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegerer myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12. Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 5. mars 2010 nr. 3402. november 2022 nr. 211 om vern av Sulustaddalen naturreservat, Østre Toten kommune, Oppland.

Utvidelse av Gitvola og Nordre Kletten naturreservat, Løten kommune

Verneverdi: ** (regionalt verdifullt) vurdert samlet med eksisterende naturreservat; *(*) (lokalt-regionalt verdifullt) isolert vurdert

Totalareal: 4446 dekar

Areal skog: 3686 dekar

Areal produktiv skog: 2376 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 6170 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel barskog, gamle lauvtrær og store myrområder. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre barskog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Utvidelsen av Givola og Nordre Kletten danner nordspissen på Løten kommune. Arealet ligger i mellomboreal vegetasjonssone i overgangsseksjonen mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon og i høydelaget 630-850 moh. Ca. 65 % av den produktive skogen har middels bonitet, 20 % har lav bonitet og 15 % har høy bonitet. Ca. 65 % er i hogstklasse 5, 20 % i hogstklasse 4, og 15 % i hogstklasse 2. Arealet er dominert av gran med innslag av bjørk. Skogen er gammel unntatt i nord der det har vært avvirket med fjellskoghogst på et større område. Arealet består av rolig terreng med god granskog i skråningene mot toppene som har glissen fjellskog og skrapskog på det høyeste. En stor del av arealet er også myr.

Det er ikke gjennomført noen skogfaglig registrering av området. Ca. 20 % av arealet dekkes av gammel, høyereliggende granskog registrert i 2013 med DN-håndbok 13 metoden. Hovedparten av dette har verdien «svært viktig». Generelt for naturtypene med høyest verdi å at blåbærgranskog er den dominerende vegetasjonstypen, men det finnes også deler med småbregneskog, storbregneskog, høystaudegranskog og fattigmyrvegetasjon. På noen areal finnes kildeutspring. Skogen er godt sjiktet og det forekommer betydelige mengder med stående og liggende død ved i forskjellige dimensjoner og nedbrytningsstadier. Enkelte steder finnes det meget grove læger.

Artsinventaret av rødlistearter er i sin helhet knyttet av lav og sopp (med unntak for registreringer av store rovdyr), og ser ut å være større i utvidelsen enn i eksisterende reservat. Det er registrert funn av totalt 13 (og trolig flere) rødlistearter. Disse er rundhodenål (VU; 6 funn), sukkernål (NT), rustdoggnål (NT), rotnål (NT; 2 funn), tyrinål (NT), rimnål (VU), sprikeskjegg (NT; 2 funn), gubbeskjegg (NT; 8 funn), huldrestry (EN; 4 funn), granseterlav (NT), meldråpelav (VU; 2 funn), svartsonekjuka (NT; 15 funn) og rynkeskinn (NT; 4 funn). I tillegg ligger eldre, unøyaktig plasserte funn av sprekkjuka (VU), kjøttkjuke (NT) og kulesporet nålehinne (NT) innenfor utvidelsen. I beskrivelsen av DN-håndbok 13 naturtypene listes det opp ytterligere rødlistede arter som ikke er registrert i Artskart. Artene er spredt ut over arealet, men med flest funn i den gamle granskogen på nord-vest siden av Gitvola som har store mengder dødved.

Utvidelsen av Gitvola og Nordre Kletten vil gjøre at naturreservatet akkurat vil passere en størrelse på 10 km² og dermed kategoriseres som storområde. Utvidelsen vil også bindes sammen med Lavsjømyrene-Målikjølen naturreservat. I sistnevnte er verneformålet knyttet til myr og fugleliv, og området har Ramsar-status. Inntil ligger også Jernåa naturreservat med bekkekløftverdier. Til sammen utgjør dette sammenhengende verneareal på 37 km². I tillegg ligger flere store både skog- og våtmarksreservater i nærheten, og dette utgjør det svært robuste og varierte økologiske nettverket på Hedmarksvidda.

Statsforvalteren vurderer at utvidelsen isolert sett er av loka-regional verdi (*(*)), og sammen med eksisterende naturreservat av klar regional verdi (**). Utvidelsen av Gitvola og Nordre Kletten vil framfor alt bidra til å utfylle regionale prioriteringer for store, sammenhengende skogområder (større enn 10 km²). Arealet inneholder store forekomster av gammel granskog med gode forekomster av rødlistede lavararter, herunder huldrestry.

Inngrepsstatus og andre interesser

På toppen av Gitvola er det et utkikkstårn hvor man ser mesteparten av Hedmarksvidda. Nord for Gitvola ligger Snippkoia som er et gammelt, men godt vedlikeholdt skogshusvære og turmål. Det er tatt inn bestemmelser som gir anledning til å rydde vegetasjon inntil 20 m fra byggene (§ 4 bokstav n). Særlig Snippkoia ligger i et biologisk interessant område, og det forutsettes særlig her at det ikke ryddes mer enn nødvendig for å tilfredsstille friluftliv og sikringshogst rundt bygningen.

Området er et mye brukt turområde med mange stier. Det går også skiløyper gjennom området, og disse er tegnet inn på kartet. Vi er litt usikre på om en løype lengst i sør berører utvidelsen eller ikke, og om løypenettet ellers er tegnet inn helt riktig. Vi ber spesielt om uttalelse til dette. Skiløypenettet slik det kjøres per dags dato skal kunne videreføres, og det er også anledning til å søke om å kjøre opp nye skiløyper og etablere nye stier. Slik nyetablering skal ikke skje i områder hvor det eventuelt finnes fuglearter sårbare for ferdsel.

Vi gjør også oppmerksom på at bestemmelser for sykling og riding for eksisterende reservat videreføres inn i utvidelsen. Dette innebærer at det ikke vil være lov å sykle å ri utenom stier og traktorveger avmerka på vernekartet. I denne høringen er det ikke inntegnet slike traseer i utvidelsen. Vi ber derfor spesielt om synspunkter på behovet for dette, og evt. forslag til traseer.

Det går ingen traktorveger i utvidelsen.

Planstatus

LNFR.

Status avtale

Erstatningsforhandlingen er ferdig, og avtale er klar for signering.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Ingen uttalelser.

Forslag til verneforskrift. Endringer i eksisterende forskrift er markert. Endringene kommer av utvidelsesprosessen og oppdatert mal for verneforskrifter.

Forskrift om vern av Gityvåla og Nordre Kletten naturreservat, Løten og Åmot kommuner, Innlandet Hedmark

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1. (formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare et område som representerer en bestemt type natur i form av gammel barskog, gamle lauvtrær og store myrområder. Området har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er leveområde for en rekke arter knyttet til eldre barskog.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2. (geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Løten kommune: 273/220 og Åmot kommune: 2/1, 3/1, 4/8, 5/15, 7/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 10616 6170 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Løten kommune, i Åmot kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3. (vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp, inkludert lav, eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er ikke tillatt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hjområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er ikke tillatt.
- c. Området er vernet mot ethvert tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, etablering av nye båtplasser, framføring av luftledninger, jordkabler, kloakkledninger, bygging av veier, drenering eller annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utføring av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking eller bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt.
- e. Bålbrenning er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4. (generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Sanking av bær og matsopp.
- b. Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- c. Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- d. ~~Bålbrenning med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.~~
- e. Beiting.
- f. Utsetting av saltstein.
- g. Rydding, merking og vedlikehold av eksisterende stier, samt traktorveier og skiløyper avmerket på vernekartet.
- h. Vedlikehold av eksisterende seismisk kabel.
- i. Vedlikehold av eksisterende jakttårn, inklusive forsiktig manuell rydding av vegetasjon i siktgata.
- j. Oppsetting av nye jakttårn i samsvar med gjeldende lovverk.
- k. Vedlikehold av eksisterende bygninger vist på vernekartet.
- l. ~~Rydding og vedlikehold av eksisterende gjerder og gjerdestråser i og inntil verneområdet.~~
- m. ~~Rydding og vedlikehold av eksisterende grenserøyser og grensetrær i og inntil verneområdet.~~
- n. ~~Nødvendig rydding av vegetasjon inntil 20 m fra bygninger vist på vernekartet i forbindelse med sikring av bygninger og tilrettelegging for friluftsliv.~~

§ 5. (regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. Motorferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- b. Bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt, unntatt på stier og traktorveier avmerket på vernekartet.

§ 6. (generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet før kjøring.
- b. Nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, og med ATV og traktor på eksisterende traktorvei avmerket på vernekartet.
- c. Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- d. Oppkjøring av skiløyper avmerket på vernekartet.

- e. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med oppsetting av jakttårn med lett beltekjøretøy som ikke setter varig spor i terrenget.

§ 7. (spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- b. Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- c. Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.
- d. Oppsetting, rydding og vedlikehold av gjerder i forbindelse med beite.
- e. Gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade.
- f. Etablering av nye stier, skiløyper og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv.
- g. Motorisert ferdsel i forbindelse med uttransport av felt storvilt med annen type kjøretøy enn lett beltekjøretøy.
- h. Nødvendig motorferdsel for transport av ved, materialer og utstyr til bygninger i naturreservatet
- hj. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med tiltak nevnt i § 4 f, g og h-e, f, g, h, i, j, k, l og m samt § 7 b, c, og-d, e og f.

§ 8. (generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9. (skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10. (forvaltningsplan)

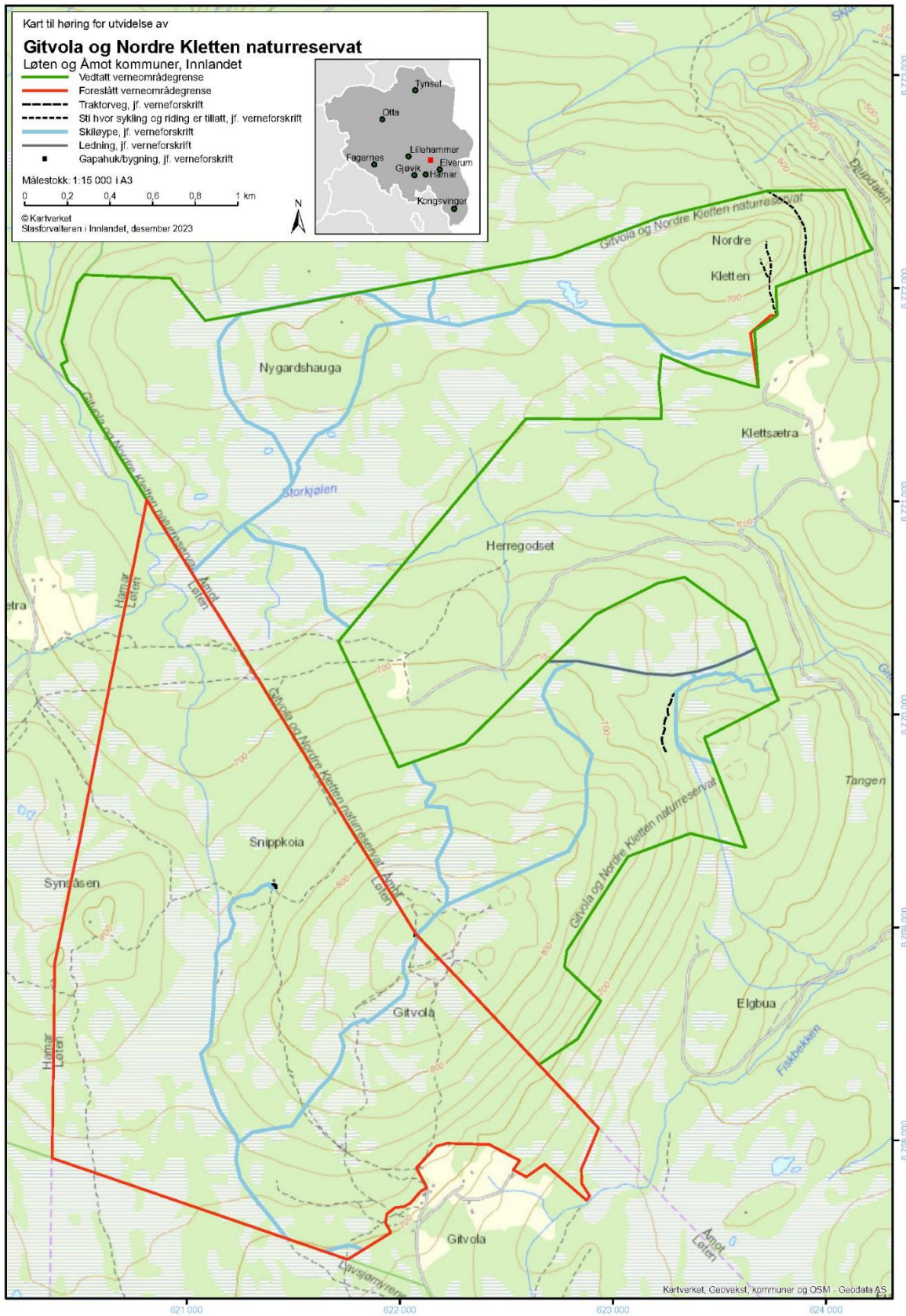
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11. (forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12. (ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 21. juni 2019 nr. 831 om vern av Gityola og Nordre Kletten naturreservat, Åmot kommune, Hedmark.

Utvidelse av Korpreiret naturreservat, Løten kommune

Verneverdi: 3 (regionalt verdifullt) vurdert samlet med eksisterende naturreservat; *(*) (lokalt-regionalt verdifullt) isolert vurdert

Totalareal: 143 dekar

Areal skog: 129 dekar

Areal produktiv skog: 129 dekar

Areal i eksisterende naturreservat: 241 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare som økosystem et noenlunde intakt bekkekløftmiljø med gammel granskog som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder kravfulle og truede plante-, sopp- og lavarter. Korpreiret består av en velutviklet vest-østgående bekkekløft med sammenhengende eldre granskog på begge sider av elva Øksna.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Korpreiret naturreservat ligger mellom Budor og Glomma og utgjøres av elvejuvet til Øksna. Utvidelsen ligger i mellomboreal vegetasjonssone i overgangsseksjonen mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon og i høydelaget 450-490 moh. Hovedparten av arealet er av middels bonitet. Ca 50 % av skogen er i hogstklasse 5, 40 % i hogstklasse 4 og resterende 10 % i hogstklasse 3. Området er grandominert med innsalg av furu.

Korpreiret ble kartlagt i 2014 ifm. bekkekløftregistreringen i Hedmark med verdi 3 – regionalt verdifullt. Med utvidelsen vil stort sett hele det avgrensa, verneverdige arealet fra kartlegginga bli med i naturreservatet. Ca. 70 % av utvidelsen dekkes av naturtyper/kjerneområder fra denne registreringen. Disse utgjøres av naturtypene skogsbekkekløft av typen lavlands-granbekkekløft på Østlandet og gammel granskog av typen gammel høyereliggende granskog. Begge har verdi B/viktig.

Øksna drenerer deler av de flate skog- og myrviddene på sørøstsiden av Hedmarksvidda. Omtrent midtveis danner elva ei ca. 2,5 km lang elvekløft, skarpt nedskåret fra de flate omgivelsene. Dette er Korpreiret. Kløfta er topografisk velutviklet, opptil 60 meter dyp med mye småskalatopografi. Elva danner to steder mindre fossefall.

Som vanlig for markerte øst-vest-gående bekkekløfter er kontrastene i naturforhold store, med hovedskille mellom den fuktige nordvendte skyggesida og den tørre og varme solsida. Imidlertid er variasjonen i skogsamfunn mindre enn i mange andre liknende kløfter. Nokså homogen og kompakt granskog dominerer.

Kløfta dekkes i hovedsak av eldre skog som er sterkt preget av gamle dagers gjennomhogster. Biologisk gamle trær er svært få. Gadd og læger finnes mest spredt og sparsomt, men i utvidelsen finnes enkelte kraftige, eldgamle læger. I utvidelsen finnes også relativt gammel granskog. Artsmangfoldet er variert og (sammenliknet med de ellers homogene barskogene som dominerer regionen) artsrikt, men innslaget av rødlistede, kravfulle og nasjonalt sjeldne arter er beskjedent (både av bekkekløftarter, naturskogsarter (arter tilknyttet gamle trær og død ved) og arter knyttet til rike skogsamfunn). Artsmessig er størst interesse knyttet til fuktighetskrevede kryptogamer i stabilt humid granskog og på bergvegger i slik skog. Det ble i bekkekløftkartleggingen påvist 10 rødlistearter for hele området (5 vedsopp, 4 lav, 1 mose) (1 VU, 8 NT, 1 DD). I utvidelsen er det på Artskart registrert funn av 4 rødlistede arter: gubbeskjegg (NT, 3 funn), rimnål (VU, 2 funn), svartsonekjuka (NT, 2 funn) og furuplett (NT). I beskrivelsen av naturtypen listes likevel flere rødlistearter opp enn dette.

Hele bekkekløften har viktige naturverdier i kraft av å være den kanskje mest markerte og best utviklete bekkekløfta i regionen, og dessuten ved å ha sammenhengende eldre granskog på bedre boniteter over et areal som er sjeldent i regionen. Området er imidlertid fattig på mer spesielle naturkvaliteter sammenliknet med bekkekløfter generelt på Østlandet, og mangler i stor grad særegne og spesielt viktige naturtyper (som ekstremfuktig bekkekløftskog, fosserøyksoner, baserike naturtyper og gammel naturskog).

Utvidelsen av Korpreiret naturreservat vurderes av Statsforvalteren til å være av lokal-regional verdi, men sammen med eksisterende reservat av regional verdi (og sammenfallende med verdisettingen fra bekkekløftregistreringen). Vernet bidrar i hovedsak til den regionale prioriteringen om vern av bekkekløfter av minst regional verdi, og arealet inneholder også gammel granskog av regional verdi. Korpreiret er en del av det store økologiske nettverket av vernede skog- og våtmarksområder på Hedmarksvidda.

Inngrepsstatus og andre interesser

Dette er et mye brukt turområde og det går stier på brinken på begge sider, samt krysningspunkter med jevne mellomrom. Stier som kan ryddes og vedlikeholdes er avmerka på kartet. Vi er litt usikre på om alle stier som burde vært med på kartet er det, og ber spesielt om innspill på det. Det er uansett tatt inn en bestemmelse som vil kunne tillate rydding av nye stier etter søknad, og denne vil kunne fange opp stier som evt. ikke er avmerka på kartet.

Vi gjør også oppmerksom på at bestemmelser for sykling og ridning for eksisterende reservat videreføres inn i utvidelsen. Dette innebærer at det ikke vil være lov å ri i

reservatet. Sykling er kun tillatt på stier avmerka på vernekartet. Vi ber derfor spesielt om synspunkter på behovet for dette.

Planstatus

LNFR

Status avtale

Erstatningsforhandling ferdig. Avtale ligger klar for signering.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Ingen uttalelser.

Forslag til verneforskrift. Endringer i eksisterende forskrift er markert. Endringene kommer av utvidelsesprosessen og oppdatert mal for verneforskrifter.

Forskrift om vern av Korpreiret naturreservat, Løten og Elverum kommuner, HedmarkInnlandet

Fastsatt ved kgl.res. [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1.(formål)

Formålet med naturreservatet er å bevare som økosystem et noenlunde intakt bekkekløftmiljø med gammel granskog som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det inneholder kravfulle og truede plante-, sopp- og lavarter. Korpreiret består av en velutviklet vest-øst-gående bekkekløft med sammenhengende eldre granskog på begge sider av elva Øksna.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i mest mulig urørt tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2.(geografisk avgrensning)

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Løten kommune: 273/220 og Elverum kommune: 15/17, 15/20, 15/128, 15/129.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 241-384 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Løten kommune, i Elverum kommune, hos Fylkesmannen i HedmarkStatsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3.(vernebestemmelser)

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser:

- a. Vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp (inkludert lav) eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt.
- b. Dyrelivet, herunder reirplasser og hjemråder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt.
- c. Det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker o.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller andre konsentrerte forurensningstilførsler, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende.
- d. Bruk av naturreservatet til idrettsarrangementer eller andre større arrangementer er forbudt.

- e. Bålbrekking er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk.

§ 4.(generelle unntak fra vernebestemmelsene)

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- Sanking av bær og matsopp.
- Jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk.
- Felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk.
- Beiting.
- Rydding, merking og vedlikehold av eksisterende stier avmerket på vernekartet.
- Rydding og vedlikehold av eksisterende grenserøyser og grensetrær.
- Utsetting av saltsteiner.

§ 5.(regulering av ferdsel)

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- Motorferdsel er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy.
- Utenom stier avmerket på vernekartet er bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt.

§ 6.(generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene)

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- Nødvendig motorferdsel i forbindelse med uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøringen.
- Nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og villsvin med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget.
- Landing og start med Forsvarets luftfartøy.
- Sykling på eksisterende merket sti som er vist på vernekartet.

§ 7.(spesifiserte dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndighetene kan etter søknad gi dispensasjon til:

- Avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 d.
- Istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner.
- Oppsetting og vedlikehold av gjerder i forbindelse med beiting.
- Tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk.

e. Etablering av nye stier, skiløyper og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv

df. Nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 e, f og g, samt § 7 b-~~og~~, c og d.

§ 8.(generelle dispensasjonsbestemmelser)

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9.(skjøtsel)

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10.(forvaltningsplan)

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

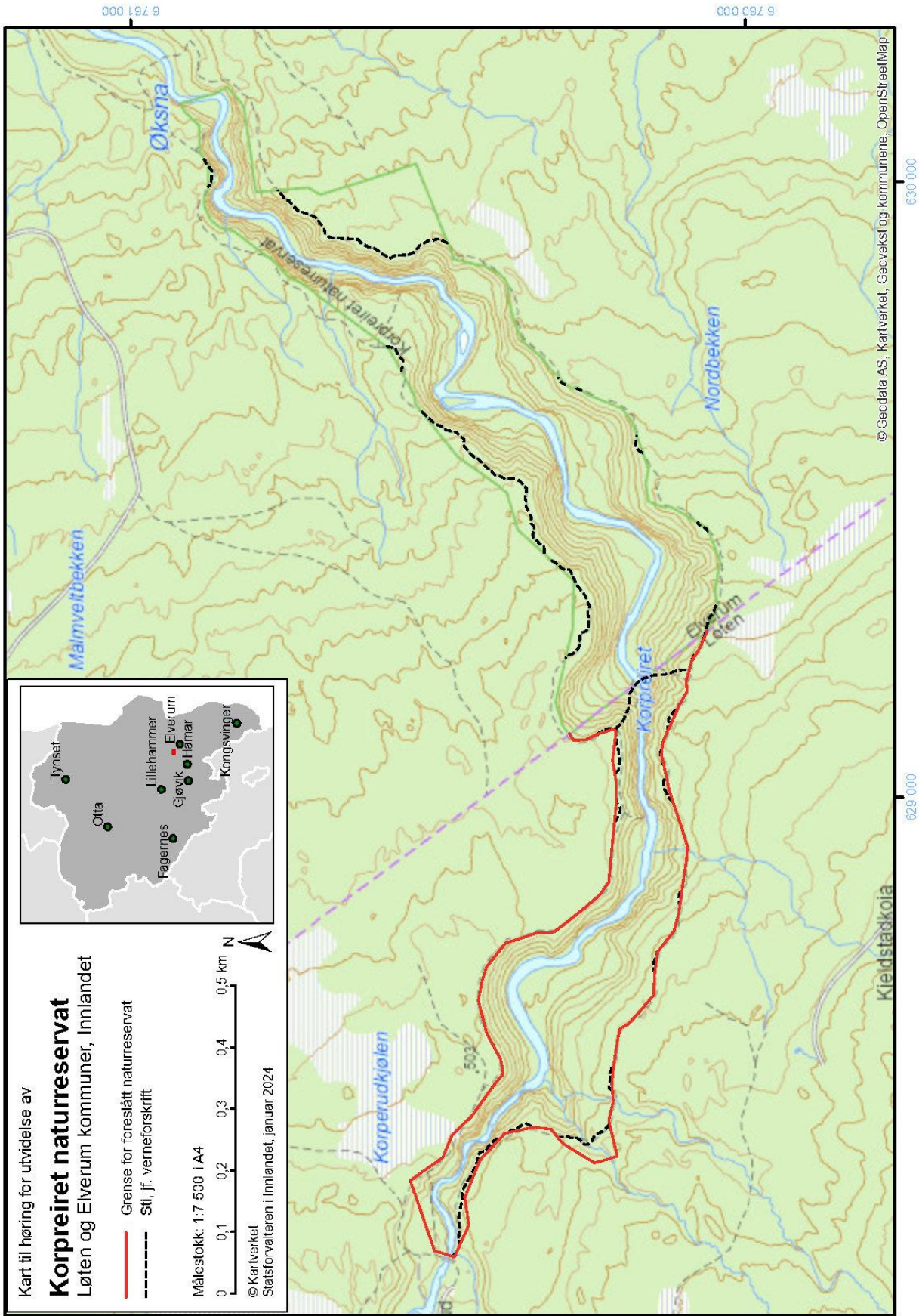
§ 11.(forvaltningsmyndighet)

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12.(ikrafttredelse)

Denne forskriften trer i kraft straks. Samtidig oppheves forskrift 25. november 2016 nr. 1379 om vern av Korpreiret naturreservat, Elverum kommune, Hedmark.

Raunberget, Vestre Slidre kommune

Verneverdi: 4 (regionalt til nasjonalt verneverdig)

Totalareal: 255 dekar

Areal skog: 255 dekar

Areal produktiv skog: 230 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en gammel, nokså variert og humid lavlandsgranskog med forholdvis mye dødved og med mye åpne, kalkrike berg. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det har et spesielt artsmangfold av sjeldne, sårbare og truede plantearter i ulike økologiske grupper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Raunberget ligger langsmed Slidrefjorden på vestsiden av denne, rett sør for Lome. Arealet ligger i sørboreal vegetasjonssone i overgangsseksjonen mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon og i høydelaget 365-480 moh. Hovedparten av det produktive skogarealet er av høy bonitet. Ca 65 % av skogen er i hogstklasse 5 og resten i hogstklasse 4. Området er grandominert med innslag av furu og lauv.

Arealet ble kartlagt i 2018 gjennom kalkskogregistreringen. Det som her ble avgrensa som verneverdig areal ligger i sin helhet innenfor verneforslaget. Verneforslaget dekkes til ca. 80 % av dette avgrensa, verneverdige arealet. Areal utenfor dette utgjøres av skog på lav – høy bonitet i hogstklasse 4 og 5, og er tatt med i verneforslaget for å øke arealet i verneområdet, og areal med høyproduktiv skog i lavlandet. Det er ikke registrert noen naturtyper eller arter på dette arealet. I tillegg til kalkskogkartleggingen er området registrert med NiN-metoden etter Miljødirektorates instruks i 2019. Resultatene herfra bekrefter verneverdiene fra kalkskogkartleggingen, med registreringer av flere naturtyper med gammel granskog med liggende død ved og gammel lågurtgranskog av lokalitetskvalitet høy-svært høy. Det finnes også kalkrike berg med åpne, varme bergmiljøer.

Området er dominert av nordlig til østlig eksposisjon, men på mindre skala er det stor topografisk variasjon med ulike helningsvinkler fra helt flatt/ slakt til høye steile bergvegger. Det er variasjon i eksposisjonsretninger fordi terrenget veksler mellom rygger/koller, nes, forsenkninger og innbuktninger. Et par små bekker finnes, men ellers består arealet av tørr/veldrenert fastmark. Strandsonen er dominert av berg og blokker.

Det er i kalkskogkartleggingen avgrenset to kjerneområder med gamle lavlandsgranskoger. Vegetasjonen er variert med tanke på rikhet. Fattige til intermediære lyngdominerte typer dominerer, men rike typer finnes spredt, særlig sør i området. Bergvegger, knauser og blokker har noe varierende rikhet, men fremstår for det meste som ganske rike. Gran er dominerende treslag, men furu finnes lokalt vanlig, særlig oppå Raunberget. Av borealt lauv er bjørk vanligst, men både selje, rogn, bjørk og hegg finnes spredt. Det aller meste av området preges av gammel kulturskog i aldersfase og tidlig sammenbruddsfase. Noen partier med eldre, mer sjiktet skog finnes i kjerneområdene. Mengden dødved varierer, men for det meste finnes ganske bra med dødved, særlig i de bratteste delene av området. Det er påvist 10 rødlistearter (2 EN, 2 VU, 6 NT), herunder granfiltlav, fossefiltlav (begge EN) og rosa tusselav (VU).

Dette er et variert og rikt område med forekomster av flere mangelskogtyper. Beliggenheten i lavlandet i Valdres gjør restaurering aktuelt siden dette dalføret er historisk sterkt påvirket av hogst. Artsmangfoldet med forekomst av flere truede arter i litt ulike økologiske grupper gjør at verdien blir høy.

Det kan bli aktuelt med noe skjøtsel i form av tynning i deler av skogen i området.

Raunberget vurderes av Statsforvalteren til å være av regional-nasjonal verdi, i samsvar med kalkskogregistreringen. Vernet bidrar til nasjonale mål om å verne høyproduktiv skog i lavlandet. I tillegg bidrar vernet til regionale prioriteringen om vern av gammel granskog av minst regional verdi, og vern av høybonitetsskog i sørboreal sone. Raunberget ligger ikke langt unna Sløtset naturreservat med lignende skogtyper og gammelskogarter.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det går traktorveger i området. Disse er avmerka på kartet. Det finnes også båthus. Det går en kraftlinje inntil verneområdet, se uttalelser til oppstart nedenfor. Slidrefjorden er regulert, se uttalelser til oppstart nedenfor.

Planstatus

LNFR

Status avtale

Erstatningsforhandling ferdig. Avtale ligger klar for signering.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Foreningen til Bægnavassdragets regulering og **NVE** gjør oppmerksom på at Raunberget grenser til Slidrefjorden. Foreningen har konsesjon her, gitt i 1961, og vannet er regulert med 3,5 m. Det er ingen direkte begrensing i flomvannstand annet enn at vassdragets naturlige flomvassføring så vidt mulig ikke skal forøkes. Vannstanden under flom kan derfor stige betydelig over høyeste regulerte vannstand (HRV). NVE

oppfordrer også Statsforvalteren å finne ut av om grunneierne allerede har blitt kompensert for skogen over HRV ifm. reguleringa.

Statsforvalterens kommentar: Vi fikk det samme innspillet for området Sløtet ca. 2 km. sør for Raunberget ifm. høringa våren 2021. Sløtet grenser også ned til HRV for Slidrefjorden. Det ble den gang opplyst fra grunneier i området at det ikke er privatrettslige avtaler som berører dette området i forbindelse med reguleringen av Slidrefjorden. I denne forbindelse ble det kun gitt en engangserstatning for tap av fiske. Vi har hatt kontakt med en av grunneierne i Raunberget, som sier akkurat det samme. Statsforvalteren kan ikke se at grensa ned til HRV skulle skape konflikter ved eksisterende regulering av innsjøen. Når det gjelder framtidig heving av HRV, viser vi til uttalelsen fra NVE som ser det som lite sannsynlig med en slik heving.

Griug har områdekonsesjon i Raunberget, og har en 230 V lavspentlinje helt i grensa for verneområdet. De regner med at standardbestemmelser tas inn slik at drift og fornying av denne linje hensyntas.

Statsforvalterens kommentar: Vi er usikre på hvor denne linja ligger, og ber Griug om å sende uttalelse i høringa med kart som viser ryddebelte. Grensa skal ligge i kanten av ryddebeltet slik det er i dag. Verneforskriften er oppdatert etter siste mal for verneforskrifter for områder der kraftlinjer ligger inntil grensa. Malen bygger på en sentral enighet mellom energi- og miljømyndighetene. Det er tatt inn bestemmelser som hjemler drift og vedlikehold samt istandsetting ved akutt utfall eller fare for akutt utfall på ledningene i § 4 (dvs. trenger ikke dispensasjon). Dette hjemler nødvendig sikringshogst innenfor vernegrensa. I § 6 er det direkte hjemmel til å bruke motorisert kjøretøy i akutte situasjoner, samt etter søknad i § 7 for planlagt sikringshogst. Bestemmelser om oppgradering og fornyelse av kraftledninger tas kun inn i verneforskrifter når ledningene krysser gjennom verneområder, med mindre spesielle forhold for inntilliggende anlegg tilsier at slike tiltak ikke kan legges utenfor vernegrensa. Vi ber om at Griug i høringen beskriver mer konkret hvis det ikke vil være mulig å oppgradere og fornye nettet utenfor det foreslåtte verneområdet. Oppgradering og fornyelse, herunder utvidet ryddebelte eller nye linjetraseer, må ellers søkes lagt utenfor vernegrensa.

Forslag til verneforskrift

Forskrift om vern av Raunberget naturreservat, Vestre Slidre kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en gammel, nokså variert og humid lavlandsgranskog med forholdsvis mye dødved og med mye åpne, kalkrike berg. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det har et spesielt arts mangfold av sjeldne, sårbare og truede plantearter i ulike økologiske grupper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Vestre Slidre kommune: 53/1, 53/3, 55/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 255 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Vestre Slidre kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødige forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger,

parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørtlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende

- d. bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt
- e. bålbrekking er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved, i samsvar med gjeldende lovverk

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sankning av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt
- e. beiting
- f. vedlikehold av traktorveger, båthus og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet.
- g. drift og vedlikehold, samt istandsetting ved akutt utfall på eksisterende kraftledning inntil verneområdet

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom på stier og på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulans-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på traktorveger avmerket på vernekartet
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- d. landing og start med Forsvarets luftfartøy
- e. nødvendig motorferdsel i forbindelse med akutt utfall eller fare for akutt utfall på eksisterende energi- og kraftanlegg. Ved bruk av motorisert transport skal det i etterkant sendes melding til forvaltningsmyndigheten

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt
- c. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med andre kjøretøy enn nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- e. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger
- f. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- g. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- h. oppsetting og vedlikehold av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- i. utsetting av saltstein
- j. nødvendig motorferdsel i forbindelse med drift og vedlikehold, samt oppgradering og fornyelse av eksisterende kraftledning inntil verneområdet.
- k. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav f og § 7 bokstav a, b, d, e, h, og i.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

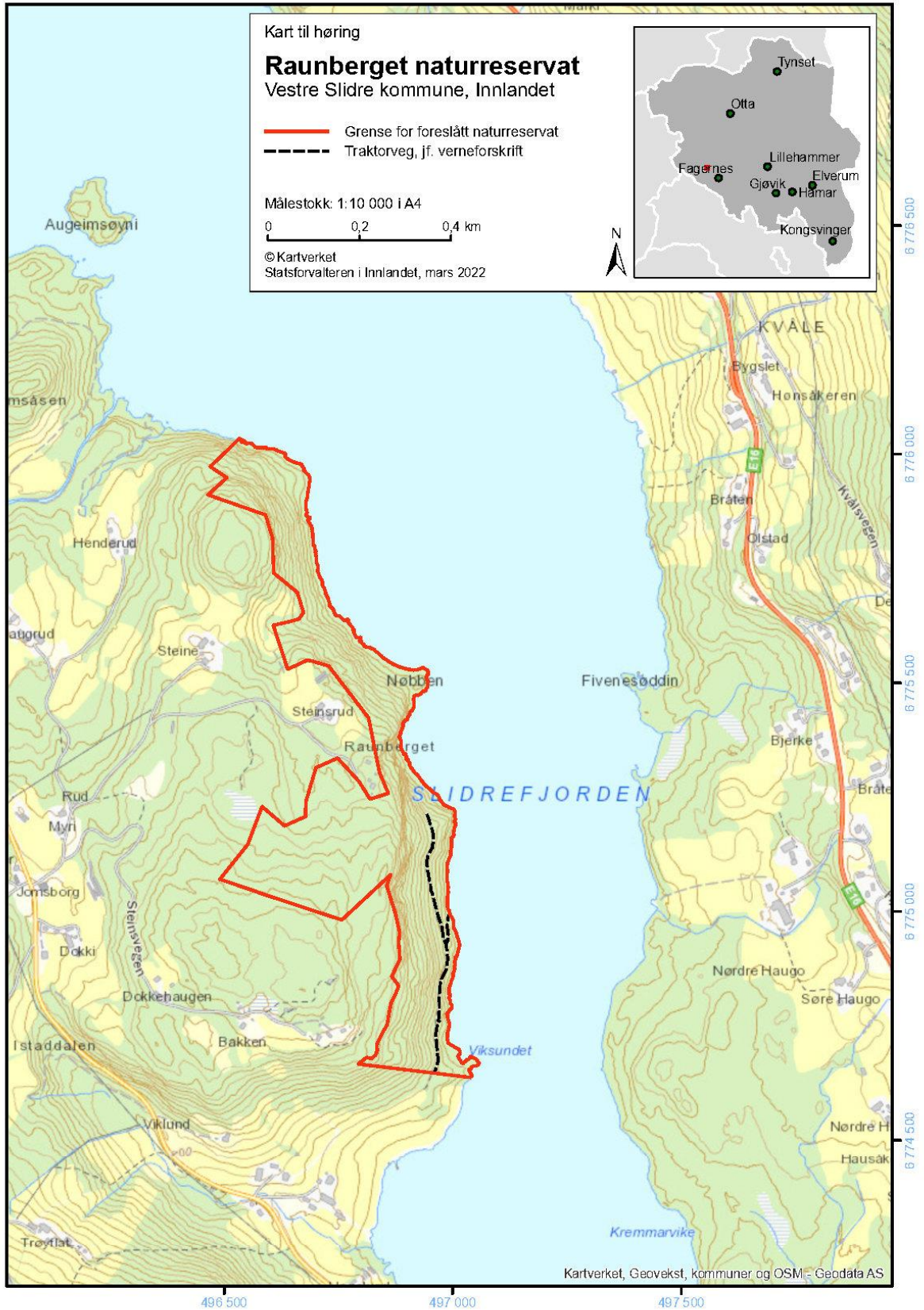
§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Baggerudberga, Nordre Land kommune

Verneverdi: ** (regionalt verdifullt)

Totalareal: 690 dekar

Areal skog: 675 dekar

Areal produktiv skog: 655 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en lavlandsskog i et varmt mikroklima med flere truede og rike naturtyper som kalk- og lågurtfuruskog, frisk kalkgranskog, lågurtfuruskog, kalkfuruskog, høgstaudegranskog og kalkgranskog samt sørvendte berg og rasmarker. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for mange truede og sårbare arter i flere organismegrupper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Baggerudberga er en bratt, sørvendt lside mellom Dælibygda/Øvre Nordsinni og Nordsinni, ca. 4 km vest for Dokka sentrum. Området ligger i sørboreal vegetasjonssone, i overgangsseksjonen mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon og høgdelaget ca. 230-430 moh. Litt over halvparten av arealet er av middels bonitet, og størsteparten av resten er av høy bonitet, men og noe lav bonitet. Nærmere 90 % er i hogstklasse 5 og resten i hogstklasse 4. Furu dekker halvparten av arealet, og resten utgjøres av gran og lauv.

Området utgjøres av mye bratt, stort sett skogkledt areal med et varmt mikroklima. Berggrunnen er delvis rik. Skogen domineres av gran og furu med noe innslag av lauv. Størstedelen av skogen er kartlagt å være i alderen 40-80 år, men det finnes også en hel del eldre skog enn dette, og en mindre del yngre skog. Vest for Brunerbekken som renner gjennom området utgjøres området stort sett av boniteter på 14-17, men med noen areal på 11 og 20. Dette utgjør ca. en tredjedel av arealet. På resten av arealet øst for Brunerbekken er bonitetene stort sett på 11-14, men med noen areal på 8 og 17. Ifølge skogbruksplan er 80 % av skogen i hogstklasse 5 mens resten er hogstklasse 4. Kun en liten del er hogstklasse 3.

Området er ikke skogkartlagt etter hverken tidligere eller ny metodikk, men ble kartlagt etter Miljødirektoratets instruks i 2019 (prosjektområde Dæli) og noe også etter DN håndbok 13 i 2012. Generelt er naturverdiene størst vest for Brunerbekken.

Av kartlagte naturtyper finnes det innenfor verneforslaget flere rødlistede naturtyper som kalk- og lågurtfuruskog (VU), frisk kalkgranskog (VU), lågurtfuruskog (VU), kalkfuruskog (VU), høgstaudegranskog (NT) og kalkgranskog (VU). Dette utgjør totalt ca. 113 daa rødlistede naturtyper, dvs. ca. 16 % av tilbudet. Omkring 20 % av disse naturtypene er vurdert å ha høy kvalitet, ca. 40 % har moderat kvalitet og 40 % har lav kvalitet. Kvaliteten trekkes generelt ned av naturmangfoldkriteriene med nok så lite artsfunn og død ved, særlig av større dimensjoner samt størrelse på naturtypene. Også tilstand spiller inn da mye er kartlagt å være i hogstklasse 4 og noe også i hogstklasse 3. Omtrent en tredjedel er kartlagt som hogstklasse 5. En liten del av den sørvendte berg og rasmarka ligger innenfor tilbudet. Naturtypen ble kartlagt i 2012 og beskrives å ha rik berggrunn. Naturtypen er verdisatt som svært viktig.

Av artsfunn ligger disse nesten utelukkende helt utenfor de ovenfor beskrevne rødlistede naturtypene. Følgende rødlistede arter er registrert i Artskart: to funn av labbmose (NT), ett funn av rosenkjuke (NT) to funn av lind (NT), fire funn av kåltistel (VU), ett funn av kalksvamose (VU) og to funn av råtetvebladmose (EN), dvs. totalt 6 rødlistede arter. Funnet av råtetvebladmose er gjort inntil Brunerbekken og er eneste funn av denne arten i både kommunen og en større region. Det ligger tre små nøkkelbiotoper i området. En av disse dekker forekomsten av råtetvebladmose.

Det er registrert en fugleart i området som er sårbar for forstyrrelser i hekkeperioden, ca. 1. mars – 31. juli.

Etter oppstart i 2021 har en grunneier trukket sitt tilbud. Arealet var på 125 daa og omfattet hovedparten av berg- og rasmarka i Baggerudberga, og et lite areal med naturtypen lågurtalm-lind-hasselskog av svært høy kvalitet. I dette området fantes de største mest konsentrerte verneverdiene.

Statsforvalterens vurdering er at arealet som nå er på høring likevel er klart verneverdig, også uten ovennevnte areal. Vår egen vurdering er at området med den avgrensing som nå foreligger er av regional verdi (B/**). Selv om en nok så liten del dekkes av rødlistede naturtyper vitner funnene av rødlistearter utenfor disse naturtypene at området generelt har et potensiale for å utvikle enda større naturverdier enn det som er der i dag. De rødlistede naturtypene vil øke i verdi etter hvert som skogen blir gammel, hvilket skjer nok så fort pga. det varme klimaet her. Området vil styrke det allerede eksisterende økologiske nettverket av verneområder i regionen, der nok så nærliggende Nørdstebøberget, Dokka og Odnasberga naturreservater har samme skogtyper som Baggerudberga. Baggerudberga har en god arrondering og størrelse, og vil bidra til å dekke de nasjonale manglene i skogvernet knyttet til høyproduktiv skog i lavlandet. Av regionale prioriteringer vil området bidra til fylle ut mangler knyttet til rik blandingsskog og kalkgranskog med minst regional verdi, samt vern av skog på høy bonitet i sørboreal vegetasjonssone.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det går traktorveger i området. Disse er avmerka på kartet. Det finnes også stier i området.

Det skal tidligere ha vært en del luftsportaktivitet i området med utfart fra Hougner ovenfor for Baggerudberga. Da det er registrert hekkende rovfugl sårbar for slik ferdsel, foreslår vi noen restriksjoner på dette samt lavtflyging og bruk av droner o.l. i perioden 1. mars – 31. juli.

Det har blitt stilt spørsmål fra en grunneier i Baggerudberga om potensialet for vannkraftutbygging i Brunerbekken som renner gjennom området. Statsforvalterens vurdering er at dette ikke er samfunnsøkonomisk lønnsomt prosjekt ut fra beregninger gjort gjennom NVEs kartløsning Nevina. Potensialet for kraftutvinning ser ut å være lavt samtidig som det er kartlagt verdifulle, fuktighetskrevede naturtyper og arter i og inntil bekken, herunder den sterkt truede mosen råtetvebladmose. Vi ber NVE uttale seg til dette under høringen.

Planstatus

LNFR

Status avtale

Erstatningsforhandling ferdig. Avtale ligger klar for signering.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Nordre Land kommune har kommentarer gjeldende områdene i deres kommune, dvs. Baggerudberga og Snøåsen. Generelt påpeker de at kommunen allerede har et høyt prosenttall vernet skogareal, og at det derfor må være svært høye biologiske kvaliteter på fremtidige verneområder. Skogbruk er et viktig næringsgrunnlag i kommunen, og vern får konsekvenser for tilstøtende skogarealer gjennom at dette reduserer arealgrunnlaget for vedlikehold og utvikling av eksisterende vegnett. Omfanget av vern i kommunen sies å ha svekket markedet og mulighetene for landbrukseiendommene i kommunen til å investere i tilleggsarealer. Det bes om at det gjøres bredere og mer helhetlige, samfunnsmessige vurderinger av arealene og ikke bare av biologiske kriterier.

Statsforvalterens kommentar: Statsforvalteren har fått lignende innspill fra Nordre Land kommune i flere verneprosesser, og svarer her likt som tidligere. Statsforvalteren vil ikke kunne gå inn på en omfattende analyse av de totale samfunnsmessige konsekvenser for Nordre Land kommune ved forslag om frivillig vern av skog. Statsforvalteren forholder seg til vedtaket i Stortinget i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet, om vern av 10 % av skogarealet i Norge, og det oppdraget Statsforvalteren har fått fra overordnet myndighet om å gjennomføre prosesser som fører fram til dette målet. Samtidig

skal vi forholde oss til Meld. St. 6 (2016-2017) Verdier i vekst, der det er sagt at skogvernet skal gjennomføres på en slik måte at det får minst mulige konsekvenser for avvirkingen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet. Statsforvalteren viser her til at mange av områdene som til nå er vernet gjennom ordningen med frivillig vern av skog i Innlandet, herunder i Nordre Land, har foregått i områder med vanskelige driftsforhold eller høgereliggende skog på dårlig bonitet. Dette har bidratt til at konflikten mellom skogvernet og produksjonsgrunnlaget i skogbruket blir mindre. Slike avveininger mellom vern og skogproduksjon/tømmertilgang er gjort fortløpende i skogvernarbeidet fram til i dag, men det har ikke vært gjennomført en nøye og systematisk gjennomgang av disse ulike interessene for det enkelte aktuelle verneområde. Miljømyndighetene og landbruksmyndighetene har nå kommet fram til et slikt systematisk opplegg for avveining i skogvernprosessene mellom verneverdier, skogbruksmessig betydning og konsekvenser for verdikjeden knyttet til skog og tre. Disse retningslinjene er gjort gjeldende for områdene som blir tilbudt for vern fra 1. februar 2022, og gjelder altså ikke Baggerudberga og Snøåsen. På denne måten vil skogvernets betydning for skog- og trenæringen lokalt og regionalt bli vurdert. Per i dag har vi vernet ca. 5,3 % av skogarealet i landet. Målet for skogvernet er naturfaglige og nasjonale. Det er ikke kommunevise/fylkesvise mål for andel vern slik at det skal være en prosentvis lik fordeling av vernet skog i de ulike deler av landet eller mellom kommunene. Gjennom de nye retningslinjene vil imidlertid vernebelastningen i kommunene bli vurdert nærmere. Samtidig vil det fortsatt være slik at Statsforvalteren er helt avhengig av hvilke tilbud vi får inn av frivillig vern. Når det gjelder de økonomiske konsekvensene for skogsvegnet ved at arealgrunnlaget for disse blir mindre ved vern, viser Statsforvalteren til at dette må avklares gjennom forhandlingene om erstatning for de enkelte områdene. Vern av skog blir vanligvis sett på som positivt som sikring mot ras. Flere verneområder i Innlandet er tilbudt for vern der rasfare har vært en av begrunnelsene for et slikt tilbud. Statsforvalteren har vært i kontakt med NVE om faren for ras og skred i bratt terreng. På generelt grunnlag blir det sagt at et ordinært drevet skogbruk med mer eller mindre ensaldrede monokulturer, flatehogster og anleggelse av veger/driftsveger og forekomst av kjørespor som regel blir sett på som en større utfordring for ras/rasfare enn å la det ligge urørt gjennom vern. Det beste for slike rasutsatte områder vil enkelt sagt være et forsiktig motormanuelt skogbruk med plukkhogst. Dette er som regel ikke et aktuelt for et regningsvarende skogbruk. Videre kan vi ikke se at det er noen «automatikk» i at områder som tilbys for frivillig vern i stedet ville kunne bli tilbudt for salg i markedet, og eventuelt bli kjøpt av lokale som tilleggsskog. Konesjonsspørsmålet må også vurderes i slike saker. Begge områdene har tilstrekkelige kvaliteter til å kunne vernes i medhold av naturmangfoldloven som naturreservat. Statsforvalteren har etter at denne uttalelsen kom inn hatt møte med Nordre Land kommune om skogvernet og diskutert temaene over. Møtet skjedde i februar 2023.

Forslag til verneforskrift

Utkast høring februar 2022

Forskrift om vern av Baggerudberga naturreservat, Nordre Land kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av en lavlandsskog i et varmt mikroklima med flere truede og rike naturtyper som kalk- og lågurtfuruskog, frisk kalkgranskog, lågurtfuruskog, kalkfuruskog, høgstaudegranskog og kalkgranskog samt sørvendte berg og rasmarker. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for mange truede og sårbare arter i flere organismegrupper.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nordre Land kommune: 16/1, 16/2, 16/3, 16/12, 18/1, 19/3, 19/38, 19/23, 32/7, 32/9, 33/2, 34/7, 35/3, 37/4, 37/6, 37/20, 38/5, 38/8, 38/9, 39/14.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 690 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nordre Land kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- d. bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt
- e. bålbrekking er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. vedlikehold av traktorveger, mobilmaster og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Vegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet
- e. beiting
- f. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel

- a. motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. I perioden 1. mars – 31. juli er lavtflyging, bruk av droner og modellfly og lignende, samt luftsportaktiviteter under 300 m over bakken forbudt.
- c. bruk av sykkel og hest og kjerre samt riding er forbudt utenom på stier og på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på traktorveger avmerket på vernekartet
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- d. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- d. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger
- e. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- f. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- g. oppsetting og vedlikehold av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- h. utsetting av saltstein
- i. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d og § 7 bokstav a, b, c, d, g og h.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

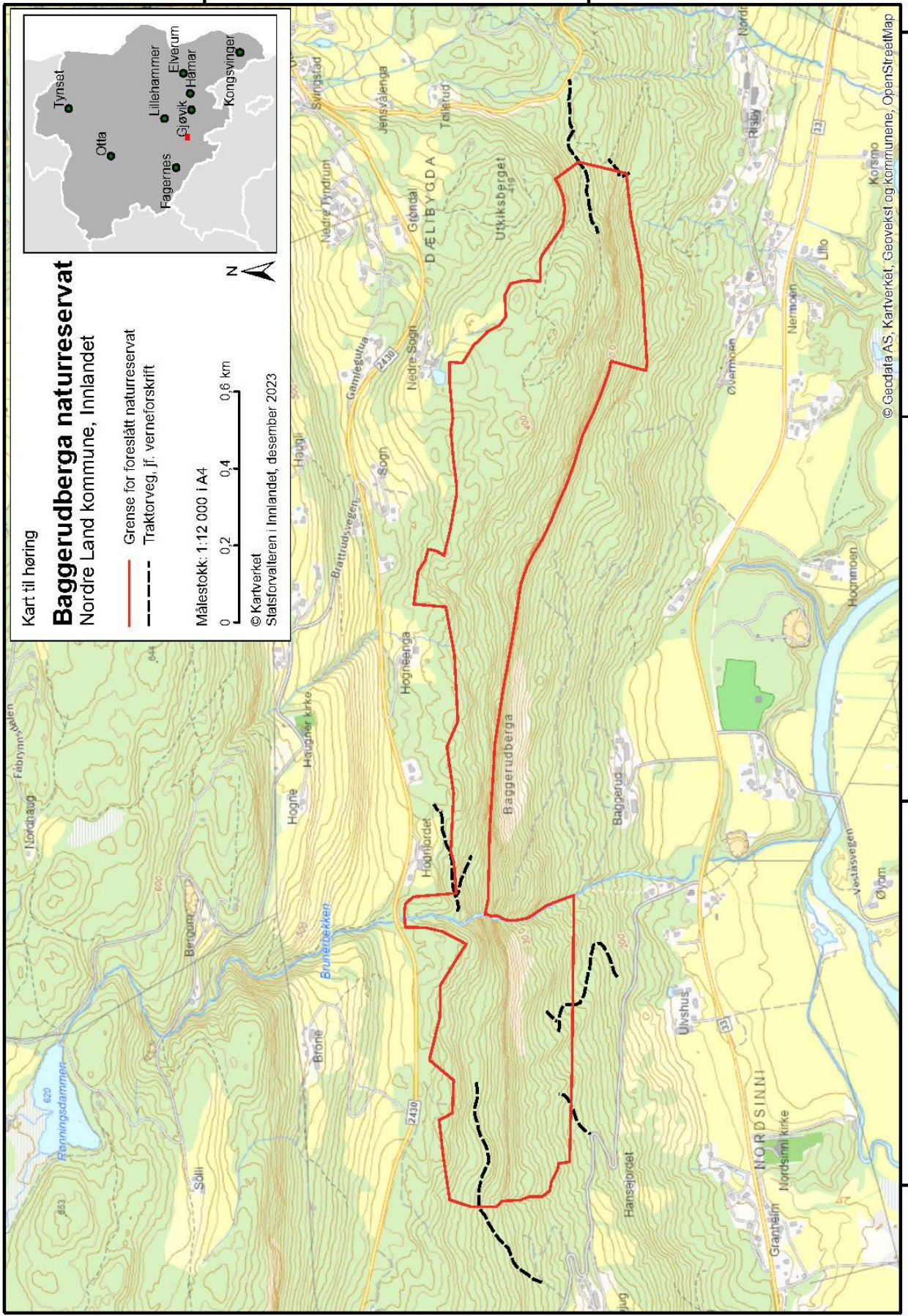
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Snøåsen, Nordre Land kommune

Verneverdi: * (lokalt verdifullt)

Totalareal: 952 dekar

Areal skog: 809 dekar

Areal produktiv skog: 808 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et område med til dels gammel høgereliggende granskog samt truete skogtyper som rik sumpskog, høgstaudegranskog og rikmyr. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for sjeldne og sårbare arter, herunder en stor forekomst av den truete lavarten huldrestry.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Snøåsen ligger nord for Akksjøen, ca. 6 km sør-vest for Dokka sentrum. Området ligger i mellomboreal vegetasjonssone, i overgangsseksjonen mellom svakt oseanisk og svakt kontinental vegetasjonsseksjon og høgdelaget ca. 680-795 moh. Ca. 70 % av skogen er vokser på middels bonitet, resten er på lav bonitet. Ca. 45 % er i hogstklasse 5, 25 % i hogstklasse 4, 25 % i hogstklasse 3 og 5 % i hogstklasse 2. Skogen er grandominert men med noe innslag av furu og lauv.

Arealet er kartlagt med den tidligere skogkartleggingsmetoden i 2020. Snøåsen er en nordvest-sørøstgående ås og omfatter blant annet en nordøstvendt lside. Området har fattig berggrunn. Skogen innenfor verneforslaget varierer fra halvgammel til gammel. Den eldste skogen er gjerne flersjiktet, og spredt er det både gammel furu (flere rundt 300 år +/-) og gammel gran, men forekomsten av død ved er lav. Stedvis er tresjiktet glissent som følge av tidligere hard plukkhogst.

Det er avgrenset ett kjerneområde innenfor verneforslaget og denne er i hovedsak avgrenset på grunn av en forholdsvis stor populasjon med huldrestry (EN). Kjerneområdet er avgrenset som gammel høyereliggende granskog med verdi svært viktig (A-verdi), og verdien er utelukkende knyttet til huldrestryforekomsten. Foruten huldrestry er det funnet få andre rødlistede arter i lokaliteten, men det ble påvist 5 NT-arter, hvorav alle bortsett fra én er knyttet til gamle trær. Av død-ved arter er det foreløpig kun funnet rosenkjuke (NT) og potensiale for kravfulle arter knyttet til død ved regnes som lavt.

Området skårer lavt på de fleste gammelskogsparemetere, bortsett fra gamle trær, og lavt på stedsbetingete paremetere som rikhet, topografisk variasjon, vegetasjonsvariasjon og treslagsvariasjon. Forholdsvis stor populasjon med den sterkt trueete arten huldrestry, gir høy skår på paremeteren artsmangfold. Et alternativt verneforslag inkluderer arealene i nedkant av Snøåsen hvor det er rike vegetasjonstyper (også rødlistede), og som gir området noe høyere skår på topografisk variasjon, vegetasjonsvariasjon og rikhet. Denne avgrensinga har med seg en del skog som er påvirket av hogst i nyere tid, samt en del produksjonsskog, men er verneverdig fordi det er høyt innslag av rike og rødlistede skogtyper som høgstaudegranskog (NT) (noe på grensen mot høgstaudekalkskog), rik sumpskog og nokså intakt våtmark med rikmyr. Denne avgrensa av verneverdig areal utgjør ca. 70 % av verneforslaget i denne høringa. Resterende del av verneforslaget utgjøres av myr med kanskog, noe mer påvirket av grøfting, og betraktes av Statsforvalteren som restaureringsareal som er tatt med for å både øke arealet og bedre arronderingen, men og for å med tiden utvikle tilsvarende verneverdier som beskrevet over.

Statsforvalterens vurdering er at området er av lokal verdi (*), i samsvar med kartleggingsrapporten. Området vil framfor alt bidra til å fylle nasjonale prioriteringer av vern av noen spesielt utpekte arter som huldrestry.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det går en traktorveger i området. Denne er avmerka på kartet. Det finnes også stier i området.

Vi ber spesielt Elvia om å uttale seg om planer for nettanlegg i området. Dette fordi det ser ut å være NiN-kartlagt en mulig kraftlinje gjennom området i 2023 (prosjektområde Håmotten). Linja ser ut å være kartlagt med to alternativer der kun den ene traseen berører foreslått verneområde, og vi går dermed ut fra at det vil være mulig å legge en slik ny linje utenfor verneområdet.

Planstatus

LNFR

Status avtale

Erstatningsforhandling ferdig. Avtale ligger klar for signering.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Nordre Land kommune har kommentarer gjeldende områdene i deres kommune, dvs. Baggerudberga og Snøåsen. Generelt påpeker de at kommunen allerede har et høyt prosenttall vernet skogareal, og at det derfor må være svært høye biologiske kvaliteter på fremtidige verneområder. Skogbruk er et viktig næringsgrunnlag i kommunen, og vern får konsekvenser for tilstøtende skogarealer gjennom at dette reduserer arealgrunnlaget for vedlikehold og utvikling av eksisterende vegnett. Omfanget av vern i kommunen sies å ha svekket markedet og mulighetene for landbrukseiendommene i

kommunen til å investere i tilleggsarealer. Det bes om at det gjøres bredere og mer helhetlige, samfunnsmessige vurderinger av arealene og ikke bare av biologiske kriterier.

Statsforvalterens kommentar: Statsforvalteren har fått lignende innspill fra Nordre Land kommune i flere verneprosesser, og svarer her likt som tidligere. Statsforvalteren vil ikke kunne gå inn på en omfattende analyse av de totale samfunnsmessige konsekvenser for Nordre Land kommune ved forslag om frivillig vern av skog. Statsforvalteren forholder seg til vedtaket i Stortinget i forbindelse med behandlingen av Meld. St. 14 (2015-2016) Natur for livet, om vern av 10 % av skogarealet i Norge, og det oppdraget Statsforvalteren har fått fra overordnet myndighet om å gjennomføre prosesser som fører fram til dette målet. Samtidig skal vi forholde oss til Meld. St. 6 (2016-2017) Verdier i vekst, der det er sagt at skogvernet skal gjennomføres på en slik måte at det får minst mulige konsekvenser for avvirkningen og skognæringens bidrag til det grønne skiftet. Statsforvalteren viser her til at mange av områdene som til nå er vernet gjennom ordningen med frivillig vern av skog i Innlandet, herunder i Nordre Land, har foregått i områder med vanskelige driftsforhold eller høgereliggende skog på dårlig bonitet. Dette har bidratt til at konflikten mellom skogvernet og produksjonsgrunnlaget i skogbruket blir mindre. Slike avveininger mellom vern og skogproduksjon/tømmertilgang er gjort fortløpende i skogvernarbeidet fram til i dag, men det har ikke vært gjennomført en nøye og systematisk gjennomgang av disse ulike interessene for det enkelte aktuelle verneområde. Miljømyndighetene og landbruksmyndighetene har nå kommet fram til et slikt systematisk opplegg for avveining i skogvernprosessene mellom verneverdier, skogbruksmessig betydning og konsekvenser for verdikjeden knyttet til skog og tre. Disse retningslinjene er gjort gjeldende for områdene som blir tilbudt for vern fra 1. februar 2022, og gjelder altså ikke Baggerudberga og Snøåsen. På denne måten vil skogvernets betydning for skog- og trenæringen lokalt og regionalt bli vurdert. Per i dag har vi vernet ca. 5,3 % av skogarealet i landet. Målet for skogvernet er naturfaglige og nasjonale. Det er ikke kommunevise/fylkesvise mål for andel vern slik at det skal være en prosentvis lik fordeling av vernet skog i de ulike deler av landet eller mellom kommunene. Gjennom de nye retningslinjene vil imidlertid vernebelastningen i kommunene bli vurdert nærmere. Samtidig vil det fortsatt være slik at Statsforvalteren er helt avhengig av hvilke tilbud vi får inn av frivillig vern. Når det gjelder de økonomiske konsekvensene for skogsvegnet ved at arealgrunnlaget for disse blir mindre ved vern, viser Statsforvalteren til at dette må avklares gjennom forhandlingene om erstatning for de enkelte områdene. Vern av skog blir vanligvis sett på som positivt som sikring mot ras. Flere verneområder i Innlandet er tilbudt for vern der rasfare har vært en av begrunnelsene for et slikt tilbud. Statsforvalteren har vært i kontakt med NVE om faren for ras og skred i bratt terreng. På generelt grunnlag blir det sagt at et ordinært drevet skogbruk med mer eller mindre ensaldrede monokulturer, flatehogster og anleggelse av veger/driftsveger og forekomst av kjørespor som regel blir sett på som en større utfordring for ras/rasfare enn å la det ligge urørt gjennom vern. Det beste for slike rasutsatte områder vil enkelt sagt være et forsiktig motormanuelt skogbruk med plukkhogst. Dette er som regel ikke et aktuelt for et regningssvarende skogbruk. Videre kan vi ikke se at det er noen «automatikk» i at områder som tilbys for frivillig vern i stedet ville kunne bli

*tilbudt for salg i markedet, og eventuelt bli kjøpt av lokale som tilleggsskog.
Konsesjonsspørsmålet må også vurderes i slike saker. Begge områdene har tilstrekkelige
kvaliteter til å kunne vernes i medhold av naturmangfoldloven som naturreservat.
Statsforvalteren har etter at denne uttalelsen kom inn hatt møte med Nordre Land kommune
om skogvernet og diskutert temaene over. Møtet skjedde i februar 2023.*

Forslag til verneforskrift

Forskrift om vern av Snøåsen naturreservat, Nordre Land kommune, Innlandet

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62 [og § 77]. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et område med til dels gammel høgereliggende granskog samt truede skogtyper som rik sumpskog, høgstaudegranskog og rikmyr. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for sjeldne og sårbare arter, herunder en stor forekomst av den truede lavarten huldrestry.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle

dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Nordre Land kommune: 9/6, 9/13, 15/2.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 950 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Nordre Land kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt

- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., opplag av båter, framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- d. bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt
- e. bålbrekking er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lovverk

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lovverk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lovverk
- d. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt
- e. beiting
- f. vedlikehold av traktorveger og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet.

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. bruk av sykkel og hest og kjerre samt ridning er forbudt utenom på stier og på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet

§ 6 Generelle unntak fra ferdselsbestemmelsene

Ferdselsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdselsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på traktorveger avmerket på vernekartet
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort og bjørn og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- d. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til:

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. nødvendig uttransport av felt elg, hjort og bjørn med andre kjøretøy enn lett beltekjøretøy som nevnt i § 6 andre ledd bokstav b
- d. gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- e. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier og gamle ferdselsveger
- f. etablering av nye stier og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- g. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- h. oppsetting og vedlikehold av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- i. utsetting av saltstein
- j. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav f og § 7 bokstav a, b, d, e, h og i.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

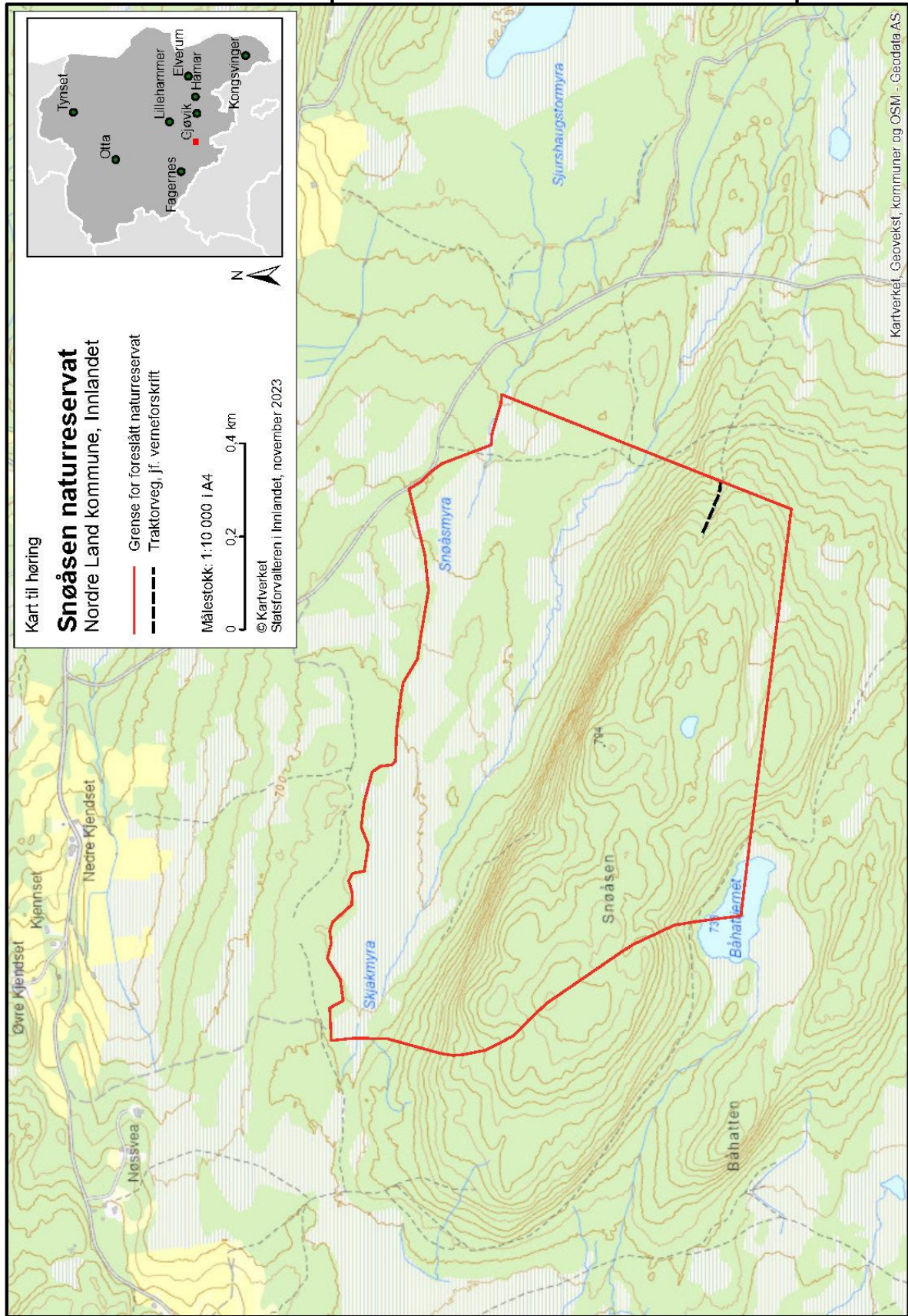
§ 11 Forvaltningsmyndighet

Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften.

Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

Lushaugen, Gran og Hurdal kommuner

Verneverdi: ** (regionalt verdifullt)

Totalareal: 1863 dekar

Areal skog: 1550 dekar

Areal produktiv skog: 1500 dekar

Verneformål og særskilte verneverdier

Verneformål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et godt arrondert, middels stort skogområde med stedvis gammel høgereliggende og forholdsvis urørt granskog som har innslag av rike skogtyper, bl.a. den rødlistede naturtypen høgstaudegranskog. I partier er det godt med dødved i form av gadd og læger i ulike nedbrytningsstadier. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for sjeldne og sårbare arter, bl.a. lavarten huldrestry.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle dem.

Lushaugen ligger på grensa mellom Gran kommune i Innlandet og Hurdal kommune i Akershus, ca. 3,5 km sør-øst for Lygna og riksveg 4. Arealet ligger i mellomboreal vegetasjonssone i svakt oseanisk vegetasjonsseksjon og i høydelaget 670-810 moh. Hele arealet ser på kartet ut å domineres av et kompleks av forskjellige hogstklasser, men ut fra befaringer i felt mener Statsforvalteren at mye av det som er satt i lavere hogstklasser er glissen hogstklasse 5. Boniteten ser ut å være overveiende ganske lav. Skogen er grandominert med noe innslag av lauv.

Arealet er kartlagt med den tidligere skogkartleggingsmetoden i 2019. Hele arealet er her avgrensa som verneverdig, og har avgrensa 6 kjerneområder. Området består for det meste av kupert skogareal og små til mellomstore arealer med myr og små vann/tjern. Lushaugen er en markant topp på 812 moh. på kommunegrensa. Vegetasjonen består hovedsakelig av sure skog- og myrtyper. Blåbærgranskogen er sterkt dominerende vegetasjonstype. Gransumpskog forekommer hyppig, men mer fragmentarisk i forsenkninger og myrkanter. Noe rikere vegetasjon forekommer begrenset i hellinger med sigeffekt, og her dominerer småbregneskog. Noe høgstaudeskog forekommer. Myrene er fattige. Området består av et forholdsvis påvirket skogareal med rester av intakte til delvis intakte områder med gammel skog. Den gamle skogen er i hovedsak knyttet til eldre, granskog. Totalt sett er området middels sterkt påvirket av hogster, både i nyere og eldre tid. Virkelig gamle grantrær forekommer sparsomt. Flere områder med plantet skog i forskjellig aldersfase er tatt

med i verneforslaget. Totalt er det gjort funn av 4 rødlistearter. Deler av arealet har noe død ved med funn av rynkeskinn (NT) og svartsonekjuke (NT). Sprikeskjegg (NT) og gubbeskjegg (NT) er spredt i kjerneområdene, og i ett av kjerneområdene finnes en god forekomst av huldrestry (EN).

Lushaugen vurderes av Statsforvalteren til å være av regional verdi (**), i samsvar med kartleggingsrapporten. Området vil framfor alt bidra til å fylle nasjonale prioriteringer av vern av den spesielt utpekte arten huldrestry. Av regionale prioriteringer vil vernet bidra til mer vernet gammel granskog. Området er av en god størrelse og arrondering, og vil fylle ut det økologiske nettverket av lignende vernet skog i flere store, nærliggende naturreservater der Avrillen er nærmest. Med tiden vil de mer påvirkede arealene få eldre skog og tilsvarende naturfaglige verdier som er registrert andre steder i området.

Inngrepsstatus og andre interesser

Det er et omfattende stinett i området, og ferdselen er stor særlig til Lushaugen der det ligger både et utsiktstårn og hytte. Det går også traktorveger i området. Disse er avmerka på kartet. Det finnes også skiløyper, og Statsforvalteren vil helst legge disse inn på vernekartet. Det ligger et omfattende skiløypenett i området som kjøres jevnlig på kartet til Skiforeningen. Ansvarlig løypelag ser ut å være Øståsen skiløyper som bes om å uttale seg om dette kartet stemmer.

Planstatus

LNFR

Status avtale

Det er ikke sendt ut erstatningstilbud til grunneierne ennå.

Sammendrag av uttalelser fra oppstart med Statsforvalterens kommentarer

Glitre Energi skriver i sin uttalelse at Lushaugen ligger innenfor deres område, men de har ingen anlegg her.

Innlandet fylkeskommune påpeker at Lushaugen naturreservat vil berøre et kulturhistorisk landskap av nasjonal interesse i Skrukkelia knyttet til ivaretagelse av skogfinsk kultur, uten at dette er i noen konflikt med vernet. De ber likevel at Viken fylkeskommune selve må vurdere dette da området ligger i Hurdal kommune i daværende Viken fylke (nå Akershus fylke).

Statsforvalterens kommentar: Viken fylkeskommune fikk tilsendt oppstartsmeldingen men uttalte seg ikke ang. Lushaugen naturreservat og det kulturhistoriske landskapet. Vi ber nå i høringen om at Akershus fylkeskommune uttaler seg hvis det er spesielle hensyn som må tas til dette. Vi kan selve ikke se at vernet vil komme i noen konflikt med dette kulturlandskapet.

Forslag til verneforskrift

Forskrift om vern av Lushaugen naturreservat, Gran kommune, Innlandet og Hurdal kommune, Akershus

Fastsatt ved kongelig resolusjon [dato] med hjemmel i lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 34, jf. § 37 og § 62. Fremmet av Klima- og miljødepartementet.

§ 1 Formål

Formålet med naturreservatet er å bevare en bestemt type natur i form av et godt arrondert, middels stort skogområde med stedvis gammel høgereliggende og forholdsvis urørt granskog som har innslag av rike skogtyper, bl.a. den rødlistede naturtypen høgstaudegranskog. I partier er det godt med dødved i form av gadd og læger i ulike nedbrytningsstadier. Videre er formålet å verne et område som har særlig betydning for biologisk mangfold ved at det er et leveområde for sjeldne og sårbare arter, bl.a. lavarten huldrestry.

Det er en målsetting å beholde verneverdiene i best mulig tilstand, og eventuelt videreutvikle

dem.

§ 2 Geografisk avgrensning

Naturreservatet berører følgende gnr./bnr.: Gran kommune: 299/1. Hurdal kommune: 46/1.

Naturreservatet dekker et totalareal på ca. 1863 dekar. Grensene for naturreservatet går fram av kart datert Klima- og miljødepartementet [dato]. De nøyaktige grensene for naturreservatet skal avmerkes i marka. Knekkpunktene skal koordinatfestes.

Verneforskriften med kart oppbevares i Gran kommune, i Hurdal kommune, hos Statsforvalteren i Innlandet, hos Statsforvalteren i Oslo og Viken, i Miljødirektoratet og i Klima- og miljødepartementet.

§ 3 Vernebestemmelser

I naturreservatet må ingen foreta seg noe som forringer verneverdiene angitt i verneformålet.

I naturreservatet gjelder følgende vernebestemmelser:

- a. vegetasjonen, herunder døde busker og trær, er vernet mot skade og ødeleggelse. Det er forbudt å fjerne planter og sopp inkludert lav eller deler av disse fra reservatet. Planting eller såing av trær og annen vegetasjon er forbudt
- b. dyrelivet, herunder reirplasser og hiområder, er vernet mot skade, ødeleggelse og unødig forstyrrelse. Utsetting av dyr er forbudt
- c. det må ikke iverksettes tiltak som kan endre naturmiljøet, som f.eks. oppføring av bygninger, anlegg, gjerder, eller andre varige eller midlertidige innretninger, parkering av campingvogner, brakker e.l., [*opplag av båter*], framføring av luftledninger, jordkabler og kloakkledninger, bygging av veier, drenering og annen form for tørrlegging, uttak, oppfylling og lagring av masse, utslipp av kloakk eller annen form for forurensning, henleggelse av avfall, gjødsling, kalking og bruk av kjemiske bekjempingsmidler. Forsøpling er forbudt. Opplistingen av tiltak er ikke uttømmende
- d. bruk av naturreservatet til større arrangementer er forbudt
- e. bålbrekking er forbudt unntatt med tørrkvist fra bakken eller medbrakt ved i samsvar med gjeldende lowerk

§ 4 Generelle unntak fra vernebestemmelsene

Vernebestemmelsene i § 3 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. sanking av bær og matsopp
- b. jakt, fangst og fiske i samsvar med gjeldende lowerk
- c. felling av store rovdyr i samsvar med gjeldende lowerk
- d. vedlikehold av utsiktstårn, hytte, traktorveger og andre eksisterende anlegg og innretninger i henhold til tilstand på vernetidspunktet. Traktorvegene som kan vedlikeholdes, er avmerket på vernekartet
- e. merking, rydding og vedlikehold av eksisterende stier, skiløyper og gamle ferdselsveger. *Skiløyper er avmerka på vernekartet.*
- f. beiting
- g. oppsetting av midlertidige, mobile jakttårn for storviltjakt i en periode fra tre uker før jaktstart til tre uker etter avsluttet jakt
- h. forsiktig rydding av småbusker og kvist i forbindelse med storviltjakt

§ 5 Regulering av ferdsel

All ferdsel skal skje varsomt og ta hensyn til vegetasjon, dyreliv og kulturminner.

I naturreservatet gjelder følgende bestemmelser om ferdsel:

- a. motorisert ferdsel til lands og til vanns er forbudt, herunder landing og start med luftfartøy
- b. bruk av sykkel og hest og kjerre samt riding er forbudt utenom på stier og på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet

§ 6 Generelle unntak fra ferdelsbestemmelsene

Ferdelsbestemmelsene i § 5 er ikke til hinder for gjennomføring av militær operativ virksomhet og tiltak i forbindelse med ambulanse-, politi-, brannvern-, rednings- og oppsynsvirksomhet, samt gjennomføring av skjøtsels- og forvaltningsoppgaver som er bestemt av forvaltningsmyndigheten. Unntaket gjelder ikke øvingsvirksomhet.

Ferdelsbestemmelsene i § 5 annet ledd er ikke til hinder for:

- a. nødvendig motorferdsel for uttransport av syke og skadde bufe. Kjøretøy som benyttes skal være skånsomt mot markoverflaten. Det skal gis melding til ansvarlig oppsyn for verneområdet i forkant av kjøring
- b. nødvendig uttransport av felt elg, hjort, bjørn og villsvin med lett beltekjøretøy som ikke setter varige spor i terrenget, samt med traktor eller lett terrengkjøretøy på eksisterende traktorveger avmerket på vernekartet
- c. bruk av hest for uttransport av felt elg, hjort, bjørn og villsvin og for uttransport av og tilsyn med beitedyr
- d. nødvendig motorisert ferdsel for oppkjøring av eksisterende skiløyper eller løypetraseer som er tillatt etter andre bestemmelser i forskriften
- e. landing og start med Forsvarets luftfartøy

§ 7 Spesifiserte dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan etter søknad gi dispensasjon til

- a. istandsetting, vedlikehold og skjøtsel av kulturminner
- b. tiltak i forbindelse med forvaltning av vilt og fisk
- c. gjenoppføring av anlegg og innretninger som er gått tapt ved brann eller naturskade
- d. etablering og vedlikehold av nye stier, skiløyper og annen enkel tilrettelegging for friluftsliv
- e. avgrenset bruk av reservatet for aktiviteter nevnt i § 3 andre ledd bokstav d
- f. oppsetting og vedlikehold av gjerder og sanketrøer i forbindelse med beiting
- g. utsetting av saltstein
- h. hogst og rydding av vegetasjon rundt eksisterende utsiktstårn og hytte
- i. bruk av beltegående kjøretøy på snødekt mark eller luftfartøy for transport av ved, materialer, varer og utstyr til eksisterende hytte
- j. nødvendig motorferdsel i forbindelse med aktiviteter etter § 4 bokstav d og e og § 7 bokstav a, b, c, f, g og h.

§ 8 Generelle dispensasjonsbestemmelser

Forvaltningsmyndigheten kan gjøre unntak fra forskriften dersom det ikke strider mot vernevedtakets formål og ikke kan påvirke verneverdiene nevneverdig, eller dersom

sikkerhetshensyn eller hensynet til vesentlige samfunnsinteresser gjør det nødvendig, jf. naturmangfoldloven § 48.

§ 9 Skjøtsel

Forvaltningsmyndigheten, eller den forvaltningsmyndigheten bestemmer, kan iverksette tiltak for å opprettholde eller oppnå den natur- eller kulturtilstand som er formålet med vernet, jf. naturmangfoldloven § 47.

§ 10 Forvaltningsplan

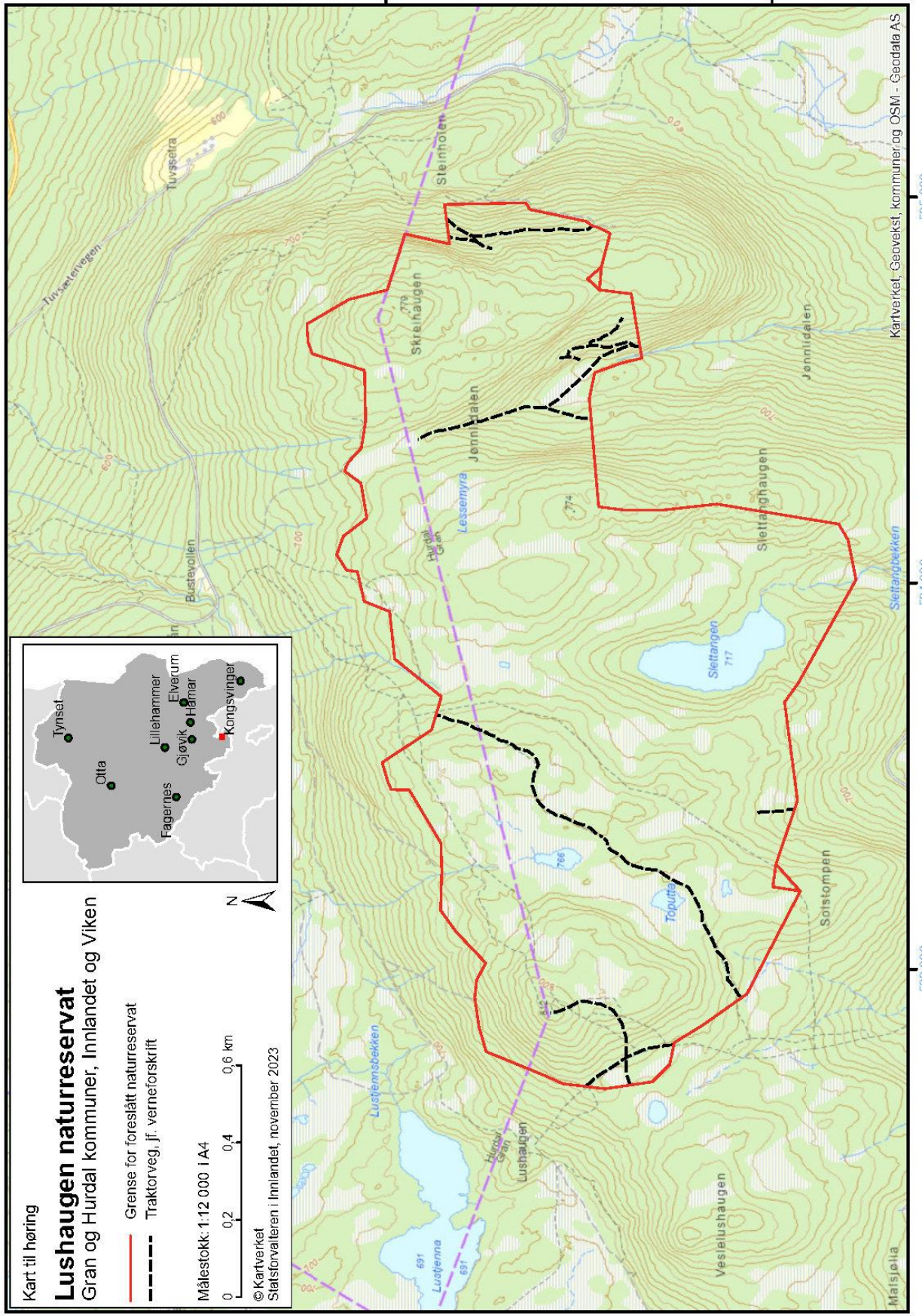
Det kan utarbeides forvaltningsplan med nærmere retningslinjer for forvaltning av naturreservatet. Forvaltningsplanen kan inneholde nærmere retningslinjer for gjennomføring av skjøtsel.

§ 11 Forvaltningsmyndighet

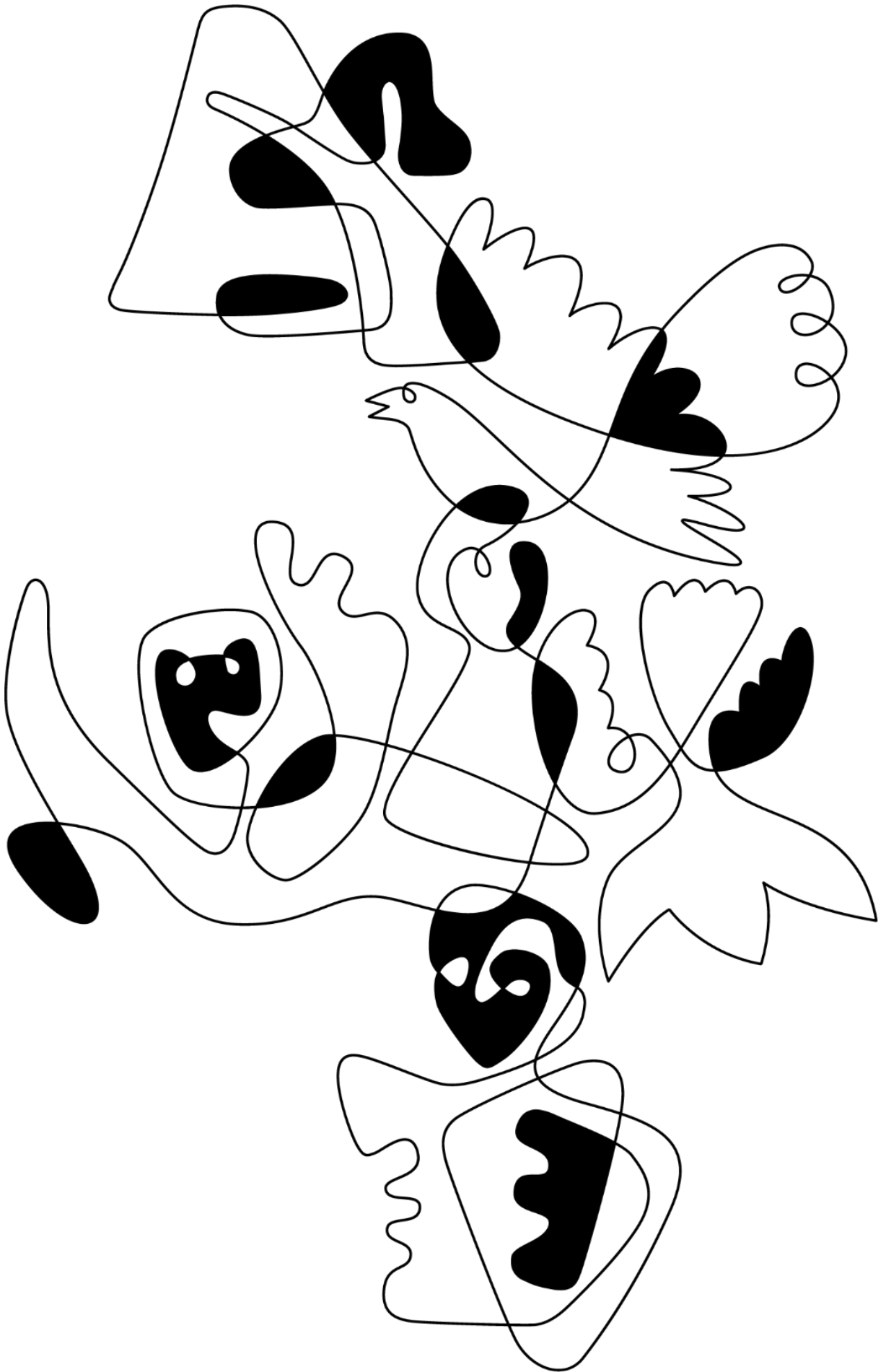
Miljødirektoratet fastsetter hvem som skal ha forvaltningsmyndighet etter denne forskriften. Miljødirektoratet kan delegere myndigheten til kommuner som samtykker til det.

§ 12 Ikrafttredelse

Denne forskriften trer i kraft straks.

STATSFORVALTEREN I INNLANDET

Postboks 987, 2604 Lillehammer | sfinpost@statsforvalteren.no | www.statsforvalteren.no/innlandet

